

Specifičnosti i analiza integriranog izvještavanja odabranih poduzeća iz prehrambene industrije

---

Kereša, Klaudija

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:148:769395>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij

Poslovna ekonomija – smjer Računovodstvo i revizija

**SPECIFIČNOSTI I ANALIZA INTEGRIRANOG
IZVJEŠTAVANJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ
PREHRAMBENE INDUSTRIJE**

Diplomski rad

Klaudija Kereša

Zagreb, lipanj, 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij

Poslovna ekonomija – smjer Računovodstvo i revizija

**SPECIFIČNOSTI I ANALIZA INTEGRIRANOG
IZVJEŠTAVANJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ
PREHRAMBENE INDUSTRIJE**

**SPECIFICS AND ANALYSIS OF INTEGRATED REPORTING
OF SELECTED COMPANIES FROM THE FOOD INDUSTRY**

Diplomski rad

Studentica: Klaudija Kereša, 0067581986

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Nikolina Dečman

Zagreb, lipanj, 2024.

Ovaj diplomski rad posvećujem svom prerano preminulom ocu.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada teme ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

(mjesto i datum)

Sažetak

Posljednja faza računovodstvenog procesa obuhvaća izradu financijskih i nefinancijskih izvještaja. Kada je riječ o financijskim izvještajima postoje pravila prema kojima se oni izrađuju, a predstavljaju ih standardi financijskog izvještavanja, zakoni i različiti pravilnici. S druge strane, nefinancijski se izvještaji sastavljaju prema uputama i smjernicama različitih međunarodnih okvira. I financijski i nefinancijski izvještaji od velike su važnosti za poduzeće jer omogućavaju korisnicima izvještaja uvid u cjelovito poslovanje poduzeća. U današnjem je svijetu izuzetno važno da poduzeća prate trendove u izvještavanju te da se prilagođavaju promjenama na tržištu. S tim je ciljem, Europska unija donijela Direktive kojima se definiraju vrste izvještaja i njihov sadržaj te obvezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (MSFI). S obzirom na to da je Republika Hrvatska 01.07.2013. godine postala članica Europske Unije, obvezna je pridržavati se njenih uputa i smjernica te u svoje zakonodavstvo uključiti potrebne odredbe. S obzirom na to da u Republici Hrvatskoj osim velikih poduzeća i poduzeća od javnih interesa, postoje i mikro i mala poduzeća razvijeni su nacionalni standardi pod nazivom Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI), a koji su temeljeni na MSFI-evima. Što se tiče sastavljanja nefinancijskih izvještaja i izvještaja o održivosti, za njih sve donedavno nisu bili propisani standardi prema kojima se sastavljaju i prezentiraju pa većina hrvatskih poduzeća najčešće koriste GRI standarde koji su najpoznatiji na svjetskoj razini. S druge strane, naglašavajući važnost nefinancijskog izvještavanja sve većeg broja poduzeća, Europska je unija propisala da su od 01.01.2017. sve članice obvezne primjenjivati Direktivu 2014/95/EU o nefinancijskom izvješćivanju (NFRD), za velike subjekte i subjekte od javnog interesa sa više od 500 zaposlenih, a koja zahtjeva od poduzeća da uz financijske izvještaje objavi i nefinancijsko izvješće o svom ESG učinku (engl. *Environmental, Social and Governance*). Primjenom ove direktive želi se postići bolja kvaliteta nefinancijskih izvještaja, veća transparentnost i bolja usporedivost na nacionalnoj, europskoj i svjetskoj razini. Također, u prosincu 2022. godine objavljena je Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD) koja od poduzeća zahtjeva da integriraju održivost u svoju strategiju poslovanja te da prepoznaju utjecaj poduzeća na svijet. U Republici Hrvatskoj najveći utjecaj na okvir integriranog izvještavanja ima Zakon o računovodstvu (ZOR) kojeg su obvezni primjenjivati svi poduzetnici. Analizirajući dva integrirana izvještaja hrvatskih poduzeća može se zaključiti kako je nefinancijsko izvještavanje u visokoj primjeni te kako poduzeća kontinuirano ulažu u njihov napredak te su svjesni kako je društveno odgovorno poslovanje i komunikacija s korisnicima od izuzetne važnosti za uspješnost poslovanja poduzeća.

Ključne riječi: financijsko izvještavanje, nefinancijsko izvještavanje, integrirano izvještavanje, Direktiva 2013/34/EU, Direktiva 2014/95/EU, Direktiva o korporativnom izvještavanju o održivosti, GRI standardi

Summary

The final stage of the accounting process involves the preparation of financial and non-financial reports. When it comes to financial statements, there are rules according to which they are prepared, and they are represented by financial reporting standards, laws, and various regulations. On the other hand, non-financial statements are prepared according to the instructions and guidelines of various international guidelines and frameworks. Both financial and non-financial reports are of great importance to the company as they allow users of the reports to gain insight into the comprehensive business operations of the company. In today's world, it is extremely important for companies to follow trends in reporting and to adapt to market changes. To this end, the European Union has adopted Directives defining the types of reports and their content, as well as the mandatory application of International Accounting Standards (IFRS). Given that the Republic of Croatia became a member of the European Union on July 1, 2013, it is required to adhere to its instructions and guidelines and to include the necessary provisions in its legislation. Considering that in the Republic of Croatia, in addition to large enterprises and public interest entities, there are also micro and small enterprises, national standards have been developed under the name Croatian Financial Reporting Standards (CFRS), which are based on IFRS. When it comes to preparing non-financial reports and sustainability reports, until recently there were no prescribed standards for their preparation and presentation, so most Croatian companies typically use GRI standards, which are the most well-known worldwide. On the other hand, emphasizing the importance of non-financial reporting by an increasing number of companies, the European Union prescribed that from January 1, 2017, all member states are required to apply Directive 2014/95/EU on non-financial reporting (NFRD), for large entities and public interest entities with more than 500 employees, which requires companies to publish a non-financial report on their ESG performance (Environmental, Social, and Governance) alongside financial reports. The application of this directive aims to achieve better quality of non-financial reports, greater transparency, and better comparability at the national, European, and global levels. In December 2022, the Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) was published, requiring companies to integrate sustainability into their business strategy and recognize their impact on the world. In Croatia, the Accounting Act (AA) has the greatest influence on the framework of integrated reporting, which all entrepreneurs are required to apply. Analyzing two integrated reports of Croatian companies, it can be concluded that non-financial reporting is highly applied and that companies continuously

invest in their advancement and are aware that socially responsible business and communication with users are of utmost importance for the success of business operations.

Keywords: financial reporting, non-financial reporting, integrated reporting, Directive 2013/34/EU, Directive 2014/95/EU, Corporate Sustainability Reporting Directive, GRI standards

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	2
1.3. Sadržaj i struktura rada	2
2. ULOGA I ZNAČAJ INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA PODUZEĆA	3
2.1. Definiranje pojma i svrhe integriranog izvještavanja	3
2.2. Prednosti integriranog izvještavanja	8
2.3. Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja	11
2.4. Integrirano izvještavanje kao temelj komunikacije između poduzeća i korisnika	12
3. MEĐUNARODNI I NACIONALNI OKVIRI INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA	15
3.1. Ključna načela, ciljevi i normativni okviri integriranog izvještavanja	15
3.2. Međunarodni okviri i smjernice u vezi financijskog i nefinancijskog izvještavanja ...	17
3.3. Direktive i smjernice Europske komisije u vezi financijskog i nefinancijskog izvještavanja	23
3.4. Nacionalni regulatorni okvir financijskog i nefinancijskog izvještavanja prema Zakonu o računovodstvu	28
4. ANALIZA INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA ODABRANIH PODUZEĆA PREHRAMBENE INDUSTRIJE – ANALIZA SLUČAJA VINDIJA d.d. I DUKAT d.d.	33
4.1. Opće informacije o poduzeću VINDIJA d.d.	33
4.2. Analiza integriranog izvješća poduzeća VINDIJA d.d.	34
4.3. Opće informacije o poduzeću DUKAT d.d.	37
4.4. Analiza integriranog izvješća poduzeća DUKAT d.d.	37
4.5. Komparativna analiza integriranih izvješća poduzeća VINDIJA d.d. i DUKAT d.d. .	42
4.6. Prijedlozi unapređenja integriranog izvještavanja poduzeća u prehrambenoj industriji	45
5. ZAKLJUČAK	47
POPIS LITERATURE	48
POPIS SLIKA	53

POPIS TABLICA	54
ŽIVOTOPIS.....	55
PRILOG 1. BILANCA I RAČUN DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA VINDIJA d.d.....	57
PRILOG 2. BILANCA I RAČUN DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA DUKAT d.d.....	59

1. UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

U današnjem svijetu gdje se sve više važnosti pridodaje održivom razvoju gospodarstva, nužno je da poduzeća uz financijske izvještaje objavljuju i nefinancijske. Kontinuirano i ubrzano razvijanje tržišta potiče poduzeća na promjene, kako u poslovanju tako i u izvještavanju. Trendovi u suvremenom poslovanju potiču poduzetnike na promjene koje se očituju i u izvještavanju, npr. interesno-utjecajne skupine sve više pridodaju važnosti odnosu poduzeća prema okolišu, zaposlenicima, društveno odgovornom poslovanju i slično. Upravo se ta svijest o društvenoj odgovornosti poduzeća kao i zaštiti okoliša ogledaju u integriranom izvještavanju. Svrha integriranog izvještavanja je, uz financijske informacije o poduzeću, korisnicima ponuditi i one nefinancijske. Njihov bi sadržaj korisnicima trebao dati širu sliku o poslovanju poduzeća i pružiti informacije o tome posluje li poduzeće društveno i ekološki odgovorno, čime povećavaju konkurentsku prednost na tržištu, ali i povjerenje potencijalnih investitora.

Iako obvezu objavljivanja nefinancijskih izvještaja imaju velika poduzeća i subjekti od javnog interesa, svakodnevno se povećava broj poduzeća koja prepoznaju važnost objave istog kako bi bile u korak sa suvremenim poslovanjem i potrebama na tržištu. Shodno tome, proširuje se zakonski okvir poduzetnika koji su obveznici objavljivanja nefinancijskih izvještaja te se donose novi regulatorni okviri koji to propisuju. Objavom nefinancijskih informacija uz tradicionalne financijske, povećava se transparentnost poslovanja, samo poslovanje se podiže na višu razinu kao i perspektiva poslovanja takvih poduzeća.

Govoreći o važnosti financijskog i nefinancijskog, odnosno integriranog izvještavanja, predmet ovog rada jest istražiti i prikazati ulogu i značaj takvog načina izvještavanja za poduzeća. Također, žele se istražiti i međunarodni i nacionalni okviri koji osiguravaju smjernice za izradu integriranih izvješća.

Cilj rada je prikazati razvoj integriranog izvještavanja u svijetu i Republici Hrvatskoj i promjene koje donosi Direktiva 2014/95/EU o korporativnom izvještavanju te Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD) prihvaćena 2022. godine, kako bi se izvještavanje hrvatskih poduzeća podiglo na višu razinu. Također, analizom integriranog izvještavanja odabranih poduzeća želi se podići svijest ostalih poduzeća o važnosti kvalitetnog izvještavanja kako bi se lakše privukli investitori, kreditori i ostale interesno-utjecajne skupine.

1.2.Izvori podataka i metode prikupljanja

Za potrebe pisanja ovog rada koristit će se sekundarni izvori podataka koji uključuju relevantne zakonske propise i standarde kojima se uređuje integrirano izvještavanje u Republici Hrvatskoj kao i spomenute Direktive Europske unije i ostale međunarodne smjernice za nefinancijsko izvještavanje. Također će se koristiti relevantne internetske stranice, znanstveni članci, statistički podaci i knjige kako bi se prikupilo što više informacija relevantnih za obradu teme. Metode istraživanja koje će se upotrijebiti su komparativna i deskriptivna te metode analize i sinteze.

1.3.Sadržaj i struktura rada

Rad je strukturiran u pet dijelova, od kojih prvi i zadnji čine uvod i zaključak, a ostala tri čine glavninu rada i podijeljeni su u poglavlja. U uvodnom dijelu iznijet će se predmet i cilj rada, izvori podataka i metode prikupljanja te sadržaj i struktura rada. U prvom razredbenom dijelu definirat će se uloga i značaj integriranog izvještavanja. Uz definiranje samog pojma integriranog izvještavanja, navest će se njegove prednosti i obveznici sastavljanja te će se predstaviti integrirano izvještavanje kao temelj komunikacije između zainteresiranih korisnika. U drugom će se dijelu analizirati međunarodni i nacionalni regulatorni okviri integriranog izvještavanja. Navest će se ključna načela, ciljevi i normativni okviri integriranog izvještavanja, ali i smjernice i direktive Europske komisije u vezi financijskog i nefinancijskog izvještavanja te nacionalni okviri za sastavljanje istog prema Zakonu o računovodstvu. U trećem će se dijelu analizirati integrirana izvješća poduzeća VINDIJA d.d. i DUKAT d.d. te će se komparativnom analizom utvrditi sličnosti i razlike između izvještavanja ova dva poduzeća. Naposljetku će se predstaviti prijedlozi unaprjeđenja integriranog izvještavanja poduzeća u prehrambenoj industriji. Na kraju samog rada iznijet će se zaključak koji proizlazi iz spomenutih podataka i informacija te će se sve povezati u stratificiranu cjelinu. Doprinos ovog rada je pružiti svim potencijalnim investitorima i potrošačima informaciju o tome jesu li integrirani izvještaji spomenutih poduzeća usklađeni s relevantnim propisima i smjernicama za objavu istih.

2. ULOGA I ZNAČAJ INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA PODUZEĆA

Važnost izvještavanja poduzeća ključno je za investitore, vlasnike, regulatorna tijela, zaposlenike, klijente, širu javnost i ostale dionike iz nekoliko razloga; pružaju dionicima informacije o financijskom stanju poduzeća, pomažu u donošenju korporativnih odluka, prate usklađenost sa regulatornim zahtjevima, omogućuju poduzeću praćenje performansi u odnosu na postavljene ciljeve i planove i slično.

2.1. Definiranje pojma i svrhe integriranog izvještavanja

Dinamično i turbulentno tržište u kojem poduzeća danas posluju zahtjeva od njih prilagodbu novim trendovima u poslovanju. Potreba za iskazivanjem nefinancijskih informacija u odnosu na one financijske, svakim danom postaje sve veća. Razumijevanje načina cjelokupnog poslovanja kroz dodatne informacije koje poduzeće nudi putem nefinancijskog izvještavanja, itekako utječu na odluku potencijalnih investitora ili drugih dionika hoće li uložiti u neko poduzeće ili ne, je li poduzeće održivo u dugom roku i ima li sposobnost generiranja zarade u budućnosti.

„Nefinancijsko izvještavanje obuhvaća ekološke (okolišne) i socijalne (društvene) aspekte, područje zaposlenih i ljudskih prava, antikorupcijske mjere, opisivanje vlastitog poslovnog modela, ishode i rizike politika o navedenim pitanjima kao i raznolikost politika koje provode menadžment (uprava) i tijela nadzora.“ (Osmanagić Bedenik, N. et al., 2016., str. 7)

Nefinancijsko se izvještavanje sastoji od 3 glavna aspekta, a to su: društveni, ekonomski i okolišni pri čemu je svaki od njih jednako važan za uspješno poslovanje poduzeća. Slika 1 prikazuje od kojih se sve komponenti sastoji pojedini aspekt poslovanja te na što bi poduzeća trebala obratiti pozornost. Tako društveni aspekti govore o utjecaju poslovanja poduzeća i njegovih proizvoda na društvo u cjelini. Također, daju odgovore na pitanja: jamči li se jednakost spolova na radnome mjestu, poštuju li se prava sindikata, zagovara li se zdravlje i sigurnost zaposlenika kao i krajnjih kupaca proizvoda, koji je doprinos poduzeća za lokalnu zajednicu i slično. Okolišni se aspekti s druge strane odnose na pitanje utjecaja poslovanja poduzeća i njegovih proizvoda na okoliš. Tako primjerice govore o tome koriste li poduzeća obnovljive izvore energije, koriste li efikasno ograničene i neograničene resurse i izvore energije, koliko

onečišćuju zrak i vodu prilikom proizvodnje i kako to utječe na ljudsko zdravlje. Posljednji, jednako važan aspekt, odnosi se na pokazatelje koji utječu na ostvarivanje same dobiti poduzeća, a to su ekonomski učinak poduzeća na tržište kao i neizravni ekonomski učinci koje poduzeće postiže, borba poduzeća protiv korupcije i podmićivanja kao i nabava sirovina i materijala od domaćih dobavljača kako bi se jačalo gospodarstvo.

Slika 1 Društveni, okolišni i ekonomski aspekti poslovanja

Izvor: Markota Vukić, N. (b.d.), Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu [e-publikacija], preuzeto s <https://idop.hr/sto-je-nefinancijsko-izvjestavanje-ili-izvjestavanje-o-odrzivosti/>

Prema Vukić, N. (2015.) osim navedenog, „nefinancijski izvještaji trebali bi sadržavati i sljedeće podatke:

- ukratko objašnjen poslovni model poduzeća
- politike poduzeća kojima se definiraju odgovori na aktualna pitanja vezana za okoliš i društvo
- prezentiranje rezultata o do sada provedenim mjerama
- temeljne rizike koji se odnose na poslovanje poduzeća
- nefinancijske pokazatelje koji su značajni za poslovanje poduzeća.“

U financijskim se izvještajima prikazuju računovodstvene informacije vezane za poslovanje poduzeća. Svako je poduzeće dužno sastavljati financijske izvještaje u skladu sa zakonskim propisima.

Strukturu i sadržaj temeljnih financijskih izvještaja propisuje Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN br. 61/21, (2021.)). Financijski izvještaji rezultat su računovodstvenih procesa te stoga trebaju prikazivati istinite i vjerodostojne informacije. Menadžment bi na temelju financijskih izvještaja trebao dobiti sliku o tome u kojem smjeru ide poduzeće te jesu li ostvareni postavljeni ciljevi. Financijski izvještaji jednako su važni i za eksterne korisnike, posebice investitore i ulagače kojima je bitno da je poduzeće stabilno, da ostvaruje svoje ciljeve te da u konačnici ostvaruje dobit i konkurentno je na tržištu. Slijedom svega navedenog navest će se i поближе objasniti temeljni financijski izvještaji.

Temeljni financijski izvještaji su:

- Bilanca – izvještaj o financijskom položaju
- Račun dobiti i gubitka – izvještaj o dobiti, uključujući i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje.

„Bilanca predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum.“ (Dražić-Lutilsky, I. et al., 2010.) Drugi naziv za bilancu je i izvještaj o financijskom položaju jer pruža informacije o financijskoj situaciji poduzeća u određenom trenutku. Razlikuje se početna ili osnivačka, završna ili zaključna, bilanca spajanja ili fuzijska bilanca, bilanca razdvajanja ili diobna bilancu, pokusna ili probna, stečajna, likvidacijska i konsolidirana bilanca.

„Račun dobiti i gubitka je izvješće čija je funkcija pružiti korisnicima informacije o uspjehu poduzeća za jedno obračunsko razdoblje i kao takav uključuje prihode, rashode i poslovni rezultat kao razliku prihoda i rashoda između dva datuma bilance.“ (Gulin, D. et al., 2006.) Račun dobiti i gubitka usko je povezan s bilancom jer se dobit odnosno gubitak koje poduzeće ostvari iskazuje u pasivi bilance u dijelu dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja, odnosno kapitala.

Izvještaj o novčanim tokovima poduzeću daje informacije vezane za novčane primitke, novčane izdatke te novac i novčane ekvivalente tijekom obračunskog razdoblja. Važno je napomenuti kako se u izvještaju o novčanim tokovima primitci i izdaci evidentiraju kad su naplaćeni

odnosno plaćeni, a ne kada je događaj nastao. Razlikujemo tri vrste aktivnosti koje generiraju priljeve i odljeve, a to su: poslovne, investicijske i financijske aktivnosti.

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje promjene koje nastaju na sastavnicama kapitala u pasivi bilance, a to su: upisani kapital, kapitalne rezerve, rezerve dobiti, revalorizacijske rezerve, rezerve fer vrijednosti, zadržana dobit ili prenesena dobit te dobit ili gubitak tekuće godine.

Posljednji financijski izvještaj, ali ne i manje važan jesu bilješke. Bilješke pružaju dodatne informacije odnosno pojašnjenja pojedinih pozicija i događaja u ostalim financijskim izvještajima. Iako zakonom nije propisana struktura i sadržaj bilješki, prema MRS-u 1 Bilješke se prezentiraju prema sljedećem redoslijedu:

- najvažnija informacija koju je potrebno objaviti u bilješkama je izjava o suglasnosti financijskih izvješća s HSFI-om, odnosno s MSFI-om;
- sažetak najvažnijih računovodstvenih politika je važan podatak koji će korisnicima pružiti uvjerljive pokazatelje o sustavnom radu i primjeni standarda financijskog izvještavanja;
- važne su informacije koje potkrepljuju podatke iskazane u temeljnim financijskim izvještajima;
- dodatne informacije uključuju različite nepredviđene obveze i nefinancijske informacije

Iako financijski izvještaji pružaju mnogo informacija o poslovanju poduzeća temeljni financijski izvještaji pružaju samo temeljne informacije o uspješnosti i financijskom položaju poduzeća te njegovom poslovanju. Kako bi se što većem krugu korisnika moglo detaljnije približiti poslovanje nekog poduzeća sami financijski izvještaji, kao što je već rečeno nisu dovoljni. Sintezom financijskog i nefinancijskog izvještavanja te razradom glavnih aspekata nefinancijskog izvještavanja i objašnjenjem vrsta financijskih izvještaja dolazi se do pojma integriranog izvještavanja, umjesto kojeg se koriste i nazivi izvješće o održivosti, izvještaj o održivom razvoju, izvještavanje o trostrukom konačnom rezultatu – Trobilančno izvješće (Krivačić i Antunović, 2018., str. 83), izvještavanje o okolišu, društvu i upravljanju.

Hladika i Valenta (2017., str. 167) ističu kako je „integrirano izvještavanje proces koji podrazumijeva financijsko i nefinancijsko izvještavanje u jednom izvještaju – integriranom izvještaju.,,

Integrirano izvještavanje je pristup u poslovnom izvještavanju koji se fokusira na stvaranje sveobuhvatnih i integriranih izvještaja o poslovanju tvrtke koji obuhvaćaju financijske informacije, ali i ne-financijske aspekte kao što su društvena odgovornost, održivost, upravljanje rizicima i strategije. Svrha ovog pristupa je pružiti dionicima (kao što su investitori, klijenti, zaposlenici, regulatorna tijela, dobavljači i društvo općenito) sveobuhvatan uvid u performanse i utjecaj tvrtke na ekonomiju, društvo i okoliš.

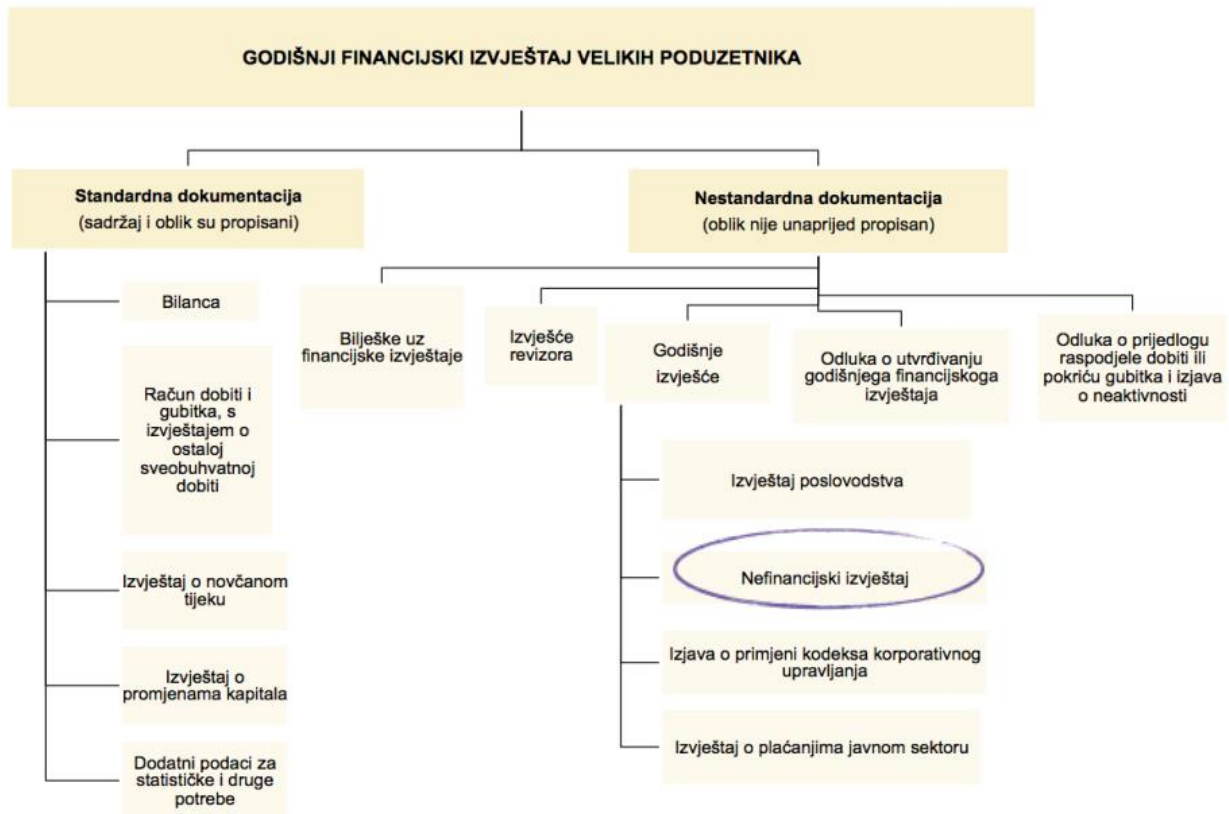
Prošireno, integrirano izvještavanje nadilazi tradicionalni pristup koji se fokusira uglavnom na financijske rezultate. Umjesto toga, naglasak je na stvaranju vrijednosti na dugoročnoj osnovi, uzimajući u obzir različite faktore koji utječu na poslovanje, uključujući ekonomske, ekološke, društvene i upravljačke aspekte.

Primjenjujući integrirano izvještavanje u poslovanju, poduzeće postiže sljedeće:

- transparentnost kojom se pruža sveobuhvatna slika o poslovanju poduzeća, a uključuje rizike i prijetnje kojima je poduzeće izloženo
- odgovornost koja omogućava poduzeću da odgovara na zahtjeve i očekivanja svih dionika
- održivost koja pomaže poduzeću da potiče održive poslovne prakse te da upravlja svojim utjecajem na okoliš i društvo u cjelini
- poboljšanje performansi koje pomaže poduzeću da identificira i primjenjuje odgovarajuću poslovnu strategiju kako bi ostvario postavljene ciljeve
- konkurentnost koja povećava reputaciju poduzeća te stvara konkurentsku prednost na tržištu.

Slika 2 prikazuje složenost integriranog izvještavanja velikih poduzeća. Što se tiče sadržaja i oblika standardne i nestandardne dokumentacije, za standardnu dokumentaciju su propisani oblik i forma, dok za nestandardnu dokumentaciju to nije slučaj. Problem koji se javlja kod ovakve vrste izvještavanja je u prezentiranju podataka upravo zbog toga što nije propisana forma za nestandardnu dokumentaciju. Poduzetnici često znaju uljepšavati sliku poslovanja te prezentiraju podatke na način koji njima odgovara.

Slika 2 Godišnji financijski izvještaj velikih poduzetnika

Izvor: Markota Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12

2.2. Prednosti integriranog izvještavanja

Iako integrirano izvještavanje postaje sve popularnije među poduzetnicima na tržištu, mnogo se njih još nije odvažilo na taj korak. Integrirano izvještavanje trebalo bi se gledati kao prilika da se poduzeće bolje prezentira na tržištu, da pokaže svoje prednosti i osigura konkurentsku prednost u odnosu na one koji još uvijek sastavljaju i objavljuju samo financijske izvještaje. Iako je Zakonom propisano koji subjekti su dužni sastavljati integrirane izvještaje želi se i sve ostale potaknuti da razmišljaju o tome na način da će poboljšati cjelokupno poslovanje, a ne da je to zakonska obaveza koju treba zadovoljiti. Kako bi se poduzeće potaknulo da više razmišlja o primjeni integriranog izvještavanja u svom poslovanju, u nastavku će biti navedene prednosti ovakvog načina izvještavanja.

1. Prema Tomić (2018.) integrirano izvještavanje pruža sveobuhvatan uvid u performanse tvrtke, obuhvaćajući financijske i ne-financijske aspekte poslovanja što omogućava dionicima da bolje razumiju ukupnu vrijednost koju tvrtka stvara.
2. Ovakav način izvještavanja omogućava veću transparentnost u pogledu poslovnih aktivnosti, rizika, prilika i utjecaja na okoliš te društvo čime se poboljšava povjerenje dionika i smanjuje mogućnost nejasnoća ili nedostatka informacija.
3. „Integrirano izvještavanje potiče odgovornost tvrtke prema svojim dionicima. Kroz transparentno prikazivanje svojih aktivnosti, tvrtka pokazuje svoju spremnost da odgovori na očekivanja i zahtjeve dionika, uključujući regulatorna tijela, investitore, kupce i širu zajednicu.“ (Hladika i Valenta, 2017., str. 171)
4. „Identifikacija i objava ključnih rizika omogućava tvrtkama da se bolje pripreme i upravljaju potencijalnim prijetnjama poslovanju te potiče proaktivno upravljanje rizicima i jačanje otpornosti tvrtke na nepredviđene događaje.“ (IDOP, 2022.)
5. Naglasak na ne-financijskim aspektima kao što su utjecaj na okoliš, društvena odgovornost i održive prakse potiče tvrtke da usvoje održive poslovne modele što može rezultirati smanjenjem negativnog utjecaja na okoliš, poboljšanjem društvenih odnosa i stvaranjem dugoročne vrijednosti za tvrtku i društvo.
6. Integrirano izvještavanje pruža ključne pokazatelje performansi koji pomažu tvrtkama u praćenju njihovih postignuća i identificiranju područja za poboljšanje.
7. Prema Hladika i Valenta (2017.) tvrtke koje usvoje integrirano izvještavanje mogu steći konkurentsku prednost zbog poboljšane reputacije, povjerenja dionika i boljeg razumijevanja rizika i prilika u svom poslovnom okruženju.
8. „Integrirano izvještavanje pomaže menadžmentu poduzeća bolje razumijevanje strategije, misije i ciljeva koji su postavljeni kako bi ste postigla željena razina uspjeha na tržištu.“ (IDOP, 2022.)
9. Prema Bodetić (2016.) „kada je poduzeće na tržištu prepoznato po društvenoj odgovornosti mogu se smanjiti troškovi promidžbe jer je koncept društveno odgovornog poslovanja ugrađen u organizacijsku kulturu poduzeća besplatna reklama.“
10. Poduzeća kroz društvenu odgovornost privlače ljude koje dijele iste vrijednosti kao i poduzeće čime se otvara put zapošljavanja novih motiviranih ljudi koji će i dalje raditi na poboljšanju poslovanja i promovirati ga.
11. Kroz koncept društvene odgovornosti, poduzeće unapređuje odnos između zaposlenika i poduzeća, odnosno menadžmenta. Pokazuje se briga o njima kao potrošačima i

- dionicima društva što zaposlenici pozitivno percipiraju jer znaju da je poduzeće odgovorno i moralno, pruža dobre radne uvjete, koji su često bitniji od same plaće.
12. Kroz integrirano izvještavanje poduzeće pokazuje brigu o potrošačima koji im ostaju vjerni i prepoznaju zajedničke vrijednosti koje smatraju bitnima, što im u konačnici omogućava da ostvare veći profit.
  13. Pronalaženjem učinkovitijih procesa postiže se optimizacija resursa (poput energetske učinkovitosti), smanjuju se troškovi i povećava se kvalitete poslovanja pa je i s te strane integrirani izvještaj dobar za poduzeće.
  14. „Prema provedenim istraživanjima, poduzeća koja objavljuju integrirane izvještaje imaju veći povrat na imovinu i vlastiti kapital kao i veću bruto dobit.“ (Vitezić i Petrić, 2017., str. 211)
  15. „Analizom stanja, prilika i prijetnji otkrivaju se informacije nužne za dugoročno planiranje i stvaranje vizije održivog poslovanja.“ (Hi4CSR, 2018.)
  16. Integriranim izvještavanjem poduzeća stvaraju pozitivnu sliku o svom poslovanju jer djeluju ozbiljno i zainteresirano za praćenje trendova na tržištu, što onda posljedično jača poslovne odnose s poslovnim partnerima i investitorima.
  17. Integriranim izvještavanjem poboljšava se kvaliteta informacija koje poduzeće daje dionicima koji su zainteresirani za ulaganje u poduzeće te se povećava standard korporativnog izvještavanja.
  18. Integriranim izvještavanjem poduzeće stvara dodanu vrijednost svojih proizvoda i usluga te ostvaraju konkurentsku prednost
  19. Integriranim izvještavanjem poduzeće potiče druge da se više angažiraju oko nefinancijskog izvještavanja te na taj način pridonose boljitku cijele industrije u korist potrošača jer su oni razlog njihovog ostvarivanja profita.
  20. Integriranim izvještavanjem poduzeća mogu uočiti na koje prijetnje i slabosti trebaju obratiti pažnju te ih pokušati eliminirati, ali ujedno i koje prilike i snage ih čine jakim i prepoznatima na tržištu.
  21. Integrirano izvještavanje pomaže poduzeću bolje razumjeti politiku poslovanja jer se povezuju financijske i nefinancijske informacije koje nadopunjuju jedna drugu. Primjerice, u računu dobiti i gubitka mogu se vidjeti iskazani troškovi za donacije i sponzorstva koja su onda dodatno pojašnjena u nefinancijskom izvješću gdje se vidi koliko se donira za očuvanje okoliša i zajednice, koliko se sponzorira određene sportaše da na svojim dresovima promoviraju poduzeće koje je društveno odgovorno i pomaže društvu u cjelini.

2.3. Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja

Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja prije svega su subjekti koji obavljaju poslove od javnog interesa.

Prema Zakonu o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15., 120/16., 116/18., 114/22. i 82/23. (2023.) „subjekt od javnog interesa je poduzetnik koji je osnovan sukladno propisima Republike Hrvatske i čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bilo koje države članice kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.“ Navedeno je prikazano na slici 3.

Slika 3 Subjekti od javnog interesa prema Zakonu o računovodstvu

SUBJEKTI OD JAVNOG INTERESA (čl. 5. i 6. ZOR-a)	<ul style="list-style-type: none"> - društva čijim se vrijednosnim papirima trguje na uređenom tržištu kapitala bilo koje države članice EU-a - banke - štedne banke - stambene štedionice - institucije za elektronički novac - društva za osiguranje - društva za reosiguranje - leasing-društva - društva za upravljanje UCITS-ovim fondovima - društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima - UCITS-ovi fondovi - alternativni investicijski fondovi - mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima - mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima - dobrovoljni ili obvezni mirovinski fondovi i mirovinska osiguravajuća društva - društva za dokup mirovine - faktoring-društva - investicijska društva - burze - operateri MTP-a - središnja klirinška depozitarna društva - operateri središnjeg registra - operateri sustava poravnanja i/ili namire i operateri Fonda za zaštitu ulagatelja - drugi subjekti od javnog interesa, kao što su, primjerice, društva koja zbog svoje djelatnosti, veličine ili broja zaposlenika imaju javni interes u RH u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske
--	--

Izvor: RRIF br. 12/15., str. 49

Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja također su i velika poduzeća koja na datum bilance prelaze dva kriterija s obzirom na vrijednost imovine, ostvareni prihod i prosječan broj zaposlenika. Prema tablici 1 velika poduzeća s obzirom na prosječan broj zaposlenih trebaju imati više od 500 zaposlenih, s obzirom na vrijednost imovine trebaju imati vrijednost imovine veću od 20 milijuna eura te prema ostvarenom prihodu trebaju ostvarivati neto promet veći od 40 milijuna eura.

Tablica 1 Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja

VRSTA PODUZEĆA	KRITERIJ VELIČINE PODUZEĆA
velika poduzeća	više od 500 zaposlenih
	vrijednost imovine veća od 20 milijuna eura
	neto promet veći od 40 milijuna eura
subjekti od javnog interesa	poduzeća koja kotiraju na burzi
	kreditne institucije
	osiguravajuća društva
	drugi subjekti od javnog interesa koje zbog svojih aktivnosti, veličine ili broja zaposlenih kao takve definira zemlja članica

Izvor: Direktiva 2014/95/EU i Direktiva 2013/34/EU

Što se tiče mikro, malih i srednjih poduzeća, oni su obveznici sastavljanja samo financijskih izvještaja, no mogu sastavljati i nefinancijska izvješća na dobrovoljnoj osnovi.

2.4.Integrirano izvještavanje kao temelj komunikacije između poduzeća i korisnika

Integrirano izvještavanje predstavlja sustavnu praksu koja objedinjuje financijske i nefinancijske informacije o poslovanju tvrtke te pruža cjelovit pregled njezinog stanja i rezultata. Svrha integriranog izvještavanja je omogućiti dionicima potpunu sliku o performansama poduzeća, potaknuti transparentnost i bolje odlučivanje. Kroz integrirano izvještavanje tvrtka ostvaruje bolju komunikaciju s investitorima, korisnicima, dobavljačima, zaposlenicima te ostalim dionicima, što rezultira većim povjerenjem i uspjehom poslovanja. U modernom poslovnom okruženju, komunikacija igra presudnu ulogu u osiguravanju dugoročnog uspjeha organizacija. Integrirano izvještavanje se pokazalo kao ključan alat za unaprjeđenje dijaloga između kompanija i dionika. Ono nadilazi financijske podatke nudeći sveobuhvatan uvid u performanse poduzeća, uzimajući u obzir njegov utjecaj na okolinu,

društvo i upravljanje. Integrirano izvješćivanje je pristup izvještavanju usmjeren na holistički prikaz uspješnosti kompanije kroz integraciju financijskih i nefinancijskih informacija. Ono nadilazi tradicionalni okvir financijskog izvještavanja kako bi uključio ESG (okolišno, društveno i korporativno upravljanje) aspekte koji postaju sve bitniji za investitore, regulatore i druge dionike. Omogućavajući sveobuhvatniji uvid u proces stvaranja vrijednosti poduzeća i njegov utjecaj na društvo i okolinu, integrirano izvješćivanje pomaže u izgradnji povjerenja i transparentnosti kod dionika. Također, integrirano izvješćivanje povećava kredibilitet i pouzdanost komunikacije poduzeća sa dionicima. Prilikom pružanja uravnoteženijeg pogleda na svoju učinkovitost, kompanije mogu unaprijediti svoju transparentnost i odgovornost, što vodi većem povjerenju investitora, kupaca, zaposlenika i drugih dionika. Integrirano izvješćivanje također promiče bolje donošenje odluka unutar poduzeća potičući sveobuhvatniji pristup mjerenju i vrednovanju performansi. Isticanje ekonomske, socijalne i ekološke vrijednosti u izvještajima pomaže organizacijama da ostvare dugoročnu održivost i uspjeh. S obzirom na sve veći pritisak javnosti za transparentnošću i odgovornim poslovanjem, integrirano izvještavanje postaje nezaobilazan alat za unapređenje poslovanja i izgradnju reputacije.

Nadalje, integrirano izvješćivanje zahtijeva kulturološki pomak unutar organizacija kako bi se pomaknulo prema poboljšanom pristupu izvješćivanju. Ovo uključuje raskidanje silosa između različitih odjela i funkcija unutar tvrtke kako bi se osiguralo da su sve relevantne informacije uhvaćene i integrirane u proces izvješćivanja. Također zahtijeva od tvrtki da surađuju s dionicima i razumiju njihove potrebe za informacijama kako bi pružile smislena i relevantna izvješća. Poduzeća mogu prenijeti relevantne informacije o svojoj poslovnoj izvedbi, održivosti i društvenoj odgovornosti korisnicima. Na taj način stvara se povjerenje između poduzeća i korisnika, što je ključno za uspješnu suradnju. Integrirano izvještavanje osigurava da informacije budu jasne, konzistentne i pravodobne, čime se olakšava donošenje informiranih odluka i jača komunikacija među dionicima. Gledajući unaprijed, budućnost integriranog izvješćivanja mnogo obećava budući da tvrtke sve više prepoznaju vrijednost transparentne komunikacije s dionicima. Međunarodno vijeće za integrirano izvješćivanje (*engl. International Integrated Reporting Council - IIRC*) radi na razvoju globalnog okvira za integrirano izvješćivanje čiji je cilj standardizirati prakse izvješćivanja i promicati dosljednost i usporedivost među tvrtkama i industrijama. Kako sve više tvrtki usvaja integrirano izvješćivanje, postoji potencijal za veću usklađenost između njihovih financijskih i

nefinancijskih pokazatelja uspješnosti, što dovodi do informiranijeg donošenja odluka i stvaranja vrijednosti.

3. MEĐUNARODNI I NACIONALNI OKVIRI INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA

Računovodstvena profesija predstavlja jednu od najreguliranijih profesija na svijetu. Razlog tome su primjena različitih svjetski prihvaćenih standarda, zakona, propisa i regulativa kojima se ona uređuje. Upravo zbog strogih zakona i propisa poduzeća moraju na taj način prilagoditi svoje izvještaje koje objavljuju. Sukladno tome, u ovome će se dijelu rada prikazati međunarodni i nacionalni okviri i smjernice važni za integrirano izvještavanje.

3.1. Ključna načela, ciljevi i normativni okviri integriranog izvještavanja

Načela koja se uključuju u integrirano izvješćivanje su: „strateški fokus i usmjerenost prema budućnosti, povezanost informacija, osjetljivost dionika, materijalnost, konciznost, pouzdanost i cjelovitost te dosljednost i usporedivost“ (IIRC, 2013.). Načelo strateškog fokusa i orijentacije prema budućnosti naglašava važnost usklađivanja strategije organizacije s njezinim budućim ciljevima, rizicima i prilikama. Ovo načelo potiče organizacije da artikuliraju kako njihova strategija dugoročno doprinosi stvaranju održive vrijednosti. Prema *The International Integrated Reporting Framework* načelo povezanosti informacija ističe međusobnu povezanost različitih resursa, odnosa i aktivnosti organizacije, naglašavajući potrebu pružanja jasne i sveobuhvatne slike procesa stvaranja vrijednosti organizacije. Odgovornost dionika još je jedno ključno načelo integriranog izvješćivanja, naglašavajući važnost suradnje s dionicima i rješavanja njihovih potreba za informacijama. Uzimajući u obzir perspektive dionika, organizacije mogu povećati vjerodostojnost i relevantnost svojih integriranih izvješća. Načelo materijalnosti zahtijeva od organizacija da se usredotoče na otkrivanje informacija koje su značajne za njihov proces stvaranja vrijednosti, osiguravajući da je izvješće sažeto, relevantno i usmjereno na najznačajnije aspekte izvedbe organizacije. Prema Vukić (2015.) pouzdanost i potpunost osnovni su principi integriranog izvješćivanja, naglašavajući potrebu za točnim, uravnoteženim i sveobuhvatnim informacijama koje točno odražavaju učinak organizacije. Pružanjem pouzdanih i potpunih informacija organizacije mogu izgraditi povjerenje i kredibilitet kod dionika. Konačno, načelo dosljednosti i usporedivosti naglašava važnost prezentiranja informacija na dosljedan način tijekom vremena i omogućavanja dionicima da usporede učinak organizacije kroz različita razdoblja izvješćivanja. Jedno od ključnih načela

integriranog izvještavanja je holistički pristup. To podrazumijeva sagledavanje poslovanja organizacije kroz prizmu ekonomske, socijalne i ekološke održivosti što omogućava organizacijama da prepoznaju sve relevantne faktore koji utječu na njihovo poslovanje i da ih uključe u proces donošenja odluka. Time se osigurava cjelovito i uravnoteženo sagledavanje poslovanja, što olakšava donošenje informiranih odluka i upravljanje rizicima. Drugo ključno načelo integriranog izvještavanja je integracija informacija. To znači da organizacija treba povezati financijske i nefinancijske informacije kako bi stvorila jasnu i sveobuhvatnu sliku o svom poslovanju. Integracija informacija omogućava dionicima da bolje razumiju kako organizacija stvara vrijednost na dugoročno održiv način te kako upravlja različitim oblicima kapitala - financijskim, ljudskim, društvenim i prirodnim. Treće ključno načelo integriranog izvještavanja je unapređenje kvalitete informacija. Kako bi integrirano izvještavanje bilo korisno i relevantno, informacije koje se pružaju trebaju biti pouzdane, provjerljive, relevantne i razumljive dionicima. To zahtijeva usklađivanje izvještavanja s globalnim standardima kao što su Međunarodni okvir za izvještavanje o održivosti (*engl. International Framework for Sustainability Reporting – IFR*), Međunarodni okvir za izvještavanje (*engl. International Financial Reporting Standards - IFRS*) i Globalna inicijativa za izvještavanje (*engl. Global Reporting Initiative -GRI*). Pridržavanje ovih normi osigurava usklađenost i usporedivost informacija te omogućava organizacijama da ispunjavaju očekivanja svojih dionika.

Ciljevi integriranog izvještavanja su višestruki. Prvi cilj je poboljšati transparentnost i odgovornost organizacija. Integrirano izvještavanje omogućava organizacijama da transparentno prikazuju svoju poslovnu izvedbu i da odgovorno upravljaju svojim utjecajem na društvo i okoliš. Drugi cilj je poboljšati kvalitetu odlučivanja. Integrirano izvještavanje pruža dionicima sveobuhvatne informacije koje im pomažu da donose informirane odluke o ulaganjima, suradnji i angažmanu s organizacijom. Treći cilj je unaprijediti dugoročnu održivost poslovanja. Integrirano izvještavanje potiče organizacije da prepoznaju i upravljaju rizicima i prilikama koje proizlaze iz promjena u okolini te da usmjere svoje poslovanje prema postizanju dugoročne održivosti i vrijednosti. (*The International Integrated Reporting Framework, 2013.*) Normativni okviri integriranog izvještavanja pružaju smjernice i standarde za izvještavanje koji olakšavaju organizacijama da se pridržavaju najbolje prakse i usklađuju s očekivanjima dionika. Međunarodni okvir za izvještavanje o održivosti (*engl. International Integrated Reporting Framework*) propisuje smjernice za integriranje financijskih i nefinancijskih informacija u godišnje izvještaje. Međunarodni okvir za izvještavanje unapređuje kvalitetu financijskog izvještavanja kroz usklađivanje s međunarodnim

standardima. Globalna inicijativa za izvještavanje razvija standarde za izvještavanje o održivosti koji pomažu organizacijama da izvještavaju o svom ekonomskom, društvenom i ekološkom učinku na sustavan način.

U svijetu integriranog izvještavanja postoji niz normativnih okvira i smjernica koje organizacijama pomažu u pripremi integriranih izvještaja. Među njima se ističe Međunarodni okvir za integrirano izvještavanje (*engl. International Integrated Reporting Framework*) koji je razvio Međunarodni odbor za integrirano izvještavanje (*International Integrated Reporting Council - IIRC*). Ovaj okvir pruža smjernice organizacijama kako integrirati financijske i nefinancijske informacije u jedan sveobuhvatan izvještaj, te kako komunicirati svoju poslovnu strategiju, upravljanje rizicima i performanse na održiv način. Uz IIRC okvir, postoje i drugi normativni okviri kao što su *Sustainability Accounting Standards Board (SASB)* smjernice, koje se bave specifičnim nefinancijskim informacijama relevantnim za različite sektore industrije. Korištenje ovih normativnih okvira pomaže organizacijama da strukturiraju svoje izvještaje na način koji je relevantan, pouzdan, usporediv i koristan za dionike. Organizacije kojima su potrebne dodatne upute mogu potražiti podršku od relevantnih nacionalnih tijela kao što su Hrvatska revizorska komora (HRK) i Hrvatska gospodarska komora (HGK) za pomoć u vezi s općim financijskim i nefinancijskim izvješćivanjem. Te organizacije mogu pružiti resurse i savjete kako bi pomogli organizacijama da poboljšaju svoje prakse izvješćivanja i osiguraju usklađenost s propisima.

3.2. Međunarodni okviri i smjernice u vezi financijskog i nefinancijskog izvještavanja

Svrha financijskog izvještavanja je pružiti transparentne i istinite informacije korisnicima vezane za financijsko poslovanje poduzeća. Upravo iz tog razloga, poduzeća su dužna primjenjivati računovodstvene standarde i zakonske propise koji uređuju financijsko izvještavanje. Također, uz različite računovodstvene standarde i zakonske propise tu s nalaze još i računovodstvene pretpostavke, računovodstvena načela i računovodstvene politike koje su važne kako bi se računovodstvene informacije mogle prikazati i prezentirati u financijskim izvještajima na odgovarajući način. Govoreći o računovodstvenim standardima, oni najpoznatiji na svjetskoj razini svakako su Američka Općeprihvaćena računovodstvena načela (*engl. Generally Accepted Accounting Principles – US GAAP*).

US GAAP su objavljeni 1930. godine kao odgovor na brojne prijevare za koje se smatra da su uzrokovale Veliku depresiju 1929. godine. Iz tog je razloga Američki institut računovođa (engl. American Institute of Accountants – AIA) objavio prva opća računovodstvena načela za koja se 1936. godine uvodi naziv US GAAP. AIA je 1957. godine promijenio naziv u Američki institut ovlaštenih javnih računovođa (engl. American Institute of Certified Public Accountants – AICPA). Kasnije, 1973. godine osnovan je Odbor za standarde financijskog izvještavanja (engl. Financial Accounting Standards Board - FASB) koji je naslijedio do tada postojeći AICPA nastavljajući provoditi isti cilj, unaprjeđivati računovodstvene standarde kako bi financijski izvještaji poduzeća bili potpuni, dosljedni i usporedivi.

US GAAP-ovi pisani su u formi zakona iz razloga što su u Sjedinjenim Američkim Državama računovodstvena načela, računovodstveni standardi i zakonski propisi izjednačeni. Upravo zbog toga primjenjuju se određena općeprihvaćena načela i općeprihvaćene pretpostavke koje će biti navedene u tablici 2.

Tablica 2 Općeprihvaćena računovodstvena načela i pretpostavke prema US GAAP-u

OPĆEPRIHVAĆENA RAČUNOVODSTVENA NAČELA
Načelo nabavne vrijednosti
Načelo nastanka događaja
Načelo objektivnosti
Načelo značajnosti
Načelo dosljednosti
Načelo potpunosti
Načelo opreznosti
OPĆEPRIHVAĆENE RAČUNOVODSTVENE PRETPOSTAVKE
Pretpostavka poslovnog subjekta
Pretpostavka vremenske neograničenosti poslovanja
Pretpostavka novčane jedinice
Pretpostavka obračunskog razdoblja

Izvor: Izrada autorice prema Žager et al., 2016: 141-143

Općeprihvaćena računovodstvena načela jesu pravila kojih se svi poslovni subjekt trebaju pridržavati prilikom sastavljanja financijskih izvještaja. Tako na primjer načelo nabavne vrijednosti govori o tome da se imovina treba priznati prema trošku nabave ili proizvodnje. Načelo nastanka događaja upućuje na to da prihode treba priznati onda kada je događaj nastao,

a ne kada je novac po tom događaju primljen; isto vrijedi i za rashode. Nadalje, načelo objektivnosti govori da se prilikom sastavljanja financijskih izvještaja trebaju koristiti objektivne i nepristrane informacije, dok načela značajnosti i potpunosti obvezuju na to da se u financijskim izvještajima iskazuju sve značajne i relevantne informacije vezane za ocjenu kvalitete poslovanja. Nadalje, načelo dosljednosti zahtjeva od poduzeća da prilikom sastavljanja financijskih izvještaja primjenjuje one računovodstvene politike koje su u poduzeću usvojene. Posljednje, no ujedno jedno od važnijih je načelo opreznosti koje prema proizlazi iz neizvjesnosti poslovanja, a govori o tome da bi prihode trebalo priznati onda kada su sigurni, a rashode čak i onda kada su samo mogući.

Uz općeprihvaćena načela postoje i općeprihvaćene pretpostavke kojih se poduzeća trebaju pridržavati kod sastavljanja financijskih izvještaja, pa tako pretpostavka poslovnog subjekta govori kako je poduzeće samostalna cjelina neovisno o broju vlasnika te u financijskim izvještajima treba iznositi one informacije koje se odnose samo na taj poslovni subjekt. Prema Perkušić (2021., str. 7) „pretpostavka stvarnog kontinuiteta ili vremenske neograničenosti poslovanja - polazi od pretpostavke da će poduzeće nastaviti poslovati i u budućnosti te da neće znatno mijenjati opseg poslovanja. Pretpostavlja se da će poslovanje biti nastavljeno čak i u slučaju poslovanja s gubitkom, sve dok postoji vjerojatnost ostvarivanja buduće dobiti. S tim u svezi smatra se da poduzetnik nema namjeru niti potrebu likvidirati ili značajno smanjiti opseg svoga poslovanja.“ Pretpostavka novčane jedinice odnosi se na to da se u financijskim izvještajima prikazuju samo one transakcije koje se mogu novčano iskazati, u uvjetima stabilne valute. Nadalje, pretpostavka obračunskog razdoblja zahtjeva da se financijski izvještaji izrađuju u određenom razdoblju, najčešće je to poslovna godina, ali može biti i kvartalno ili polugodišnje.

Zbog navedenih računovodstvenih pretpostavki i načela te izuzetno jake i vodeće ekonomije, godinama se smatralo kako su US GAAP „zlatni standard“ za financijsko izvještavanje, ističu Anić-Antić i Konsuo (2015.). Zbog toga su i europske i azijske zemlje svoje nacionalne standarde prilagođavale US GAAP-ovima sve do 2000-ih godina kada su otkriveni određeni računovodstveni skandali u SAD-u koji su tada udaljili ostatak svijeta od primjene US GAAP-a. Tada su u sve veću primjeni počeli ulaziti Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) (engl. *International Accounting Standards*) se od 2004. godine nazivaju i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) (engl. *International Financial Reporting Standards*). MSFI-eve izrađuje Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB - engl. *International Accounting Standards Board*). MSFI-evi postoje od 1973. godine, a

zaslužan za njihov nastanak je Komitet za međunarodne računovodstvene standarde (engl. *International Accounting Standards Committee - IASC*) koji je 2001. godine promijenio naziv u IASB. Prema IFRS Foundation (2018.) MSFI-evi su oblikovani tako da se primjenjuju na financijske izvještaje opće namjene i druge financijske izvještaje profitnih poduzeća. Standardi postavljaju zahtjeve za priznavanjem, mjerenjem, prezentiranjem i objavljivanjem koji se odnose na transakcije i događaje koji su važni u financijskim izvještajima opće namjene.

Države koje se obvezuju na primjenu MSFI-eva to propisuju nacionalnim zakonima. MSFI-evi nisu pisani u formi zakona kao što su US GAAP-ovi, već u formi uputa koje se temelje na računovodstvenim načelima, a čiju detaljnu razradu predstavljaju. Upravo iz razloga što nisu pisana u formi zakona, MSFI-evi se koriste zajedno sa nacionalnim zakonima povezanim sa računovodstvom i financijskim izvještavanjem, a koji se ne bi trebali značajno razlikovati od samih MSFI-eva. Također, uz MSFI-eve koji su kreirani primarno za velika poduzeća IASB je 2009. godine kreiralo Međunarodne standarde financijskoga izvještavanja za mala i srednja poduzeća (engl. *International Financial Reporting Standards for Small and Medium-sized Entities – IFRS for SMEs*) koji su znatno pojednostavljeni te se kontinuirano prilagođavaju promjenama zahtjeva tržišta. U nastavku je prikazana tablica koja prikazuje računovodstvena načela i računovodstvene pretpostavke prema MRS, a koja su veoma slična računovodstvenim načelima i računovodstvenim pretpostavkama US GAAP-a.

Tablica 3 Općeprihvaćena računovodstvena načela i pretpostavke prema MRS-u

OPĆEPRIHVAĆENA RAČUNOVODSTVENA NAČELA
Načelo potpunosti
Načelo usporedivosti
Načelo objektivnosti
Načelo značajnosti
Načelo dosljednosti
Načelo prevage biti nad formom
OPĆEPRIHVAĆENE RAČUNOVODSTVENE PRETPOSTAVKE
Pretpostavka nastanka događaja
Pretpostavka vremenske neograničenosti poslovanja
Pretpostavka kontinuiteta

Izvor: Izrada autorice prema Međunarodni računovodstveni standardi (1996.)

Iako su MSFI-eve veoma slični US GAAP-u i dalje postoje određene razlike koje su prikazane u tablici 4.

Tablica 4 Razlike između US GAAP-a i MSFI-a

US GAAP	MSFI
Izuzetno detaljne smjernice za priznavanje prihoda koje se razlikuju ovisno o industriji ili tipu ugovora.	Opće smjernice za priznavanje prihoda koje se primjenjuju neovisno o industriji ili tipu ugovora.
Nije dozvoljena revalorizacija materijalne i nematerijalne imovine.	Dozvoljena je revalorizacija materijalne i nematerijalne imovine.
Metode utvrđivanja troškova zaliha su: metoda FIFO metoda LIFO metoda ponderiranog prosječnog troška.	Metode utvrđivanja troška zaliha su: metoda FIFO metoda ponderiranog prosječnog troška.
Izdaci za oglašavanje i promociju se mogu priznati kao rashod u trenutku nastanka ili se može odgoditi njihovo priznavanje do trenutka prve objave.	Izdaci za oglašavanje i promociju se moraju priznati kao rashod u trenutku nastanka.
Izdaci za oglašavanje i promociju se moraju priznati kao rashod u trenutku nastanka.	Obvezna je amortizacija značajnijih dijelova imovine ukoliko oni nemaju isti korisni vijek trajanja.
Odgođena porezna imovina i odgođena porezna obveza se priznaju kao dugotrajna ili kratkotrajna imovina, odnosno, kao dugoročna ili kratkoročna obveza, ovisno o imovini, odnosno obvezi, iz koje proizlaze.	Odgođena porezna imovina i odgođena porezna obveza se uvijek priznaju kao dugotrajna imovina, odnosno, kao dugoročna obveza.
Prilježene i plaćene kamate te prilježene dividende se klasificiraju kao poslovne aktivnosti dok se isplaćene dividende klasificiraju kao financijske aktivnosti.	Kompanija sama određuje da li će prilježene kamate i dividende klasificirati kao poslovne ili investicijske aktivnosti, odnosno, isplaćene kamate i dividende klasificirati kao poslovne ili financijske aktivnosti.
Financijski izvještaji kompanija moraju prikazivati posljednja tri izvještajna razdoblja, a izuzetak je izvještaj o financijskom položaju gdje moraju biti prikazana posljednja dva izvještajna razdoblja.	Svi financijski izvještaji kompanija moraju prikazivati samo posljednja dva izvještajna razdoblja.
Nije obvezna primjena jedinstvenih računovodstvenih politika unutar cijele grupe.	Jedinstvene računovodstvene politike se moraju u potpunosti primjenjivati unutar cijele grupe.

Izvor: Izrada autorice prema Anić-Antić, P. i Konsuo, D., 2015.: 367-368

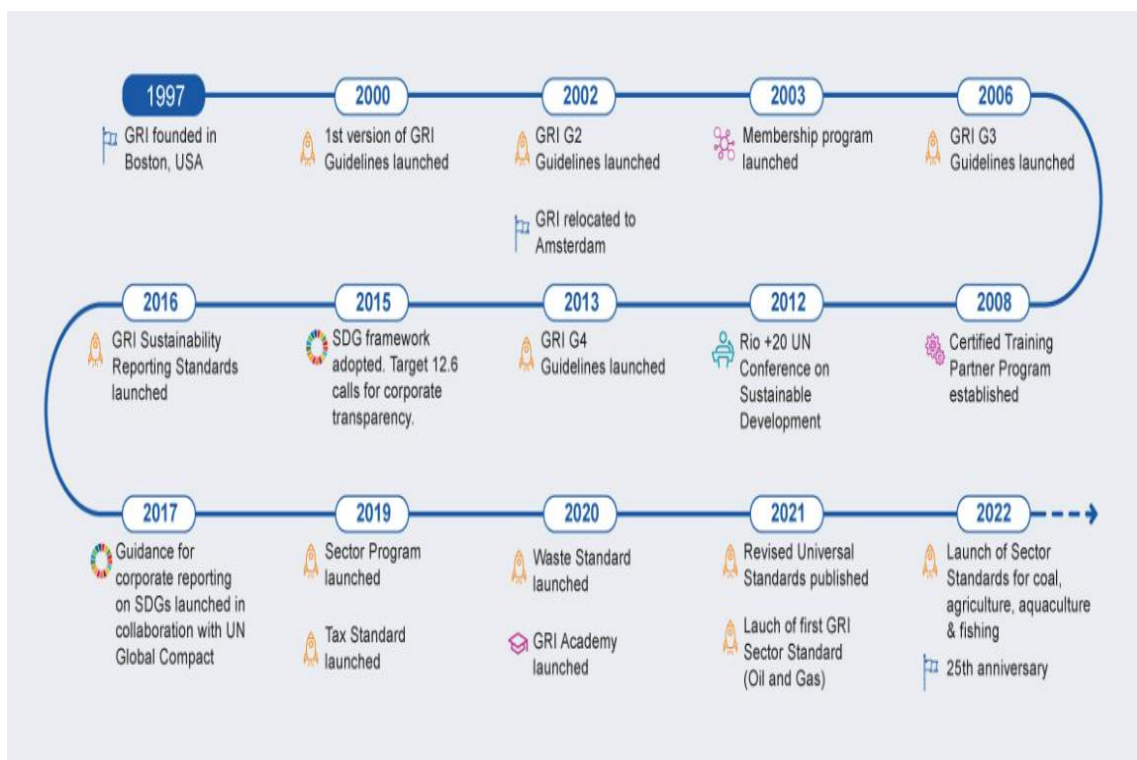
Međunarodni okviri vezani za nefinancijsko izvještavanje ponajviše se odnose na globalnu inicijativu za izvještavanje (eng. Global Reporting Initiative - GRI). GRI su osnovani 1997. godine u Bostonu, 8 godina nakon velike ekološke katastrofe u Exxon Valdezu. Cilj GRI bio je stvoriti prvi mehanizam odgovornosti kako bi se osiguralo da se tvrtke pridržavaju načela odgovornog ponašanja prema okolišu, što je kasnije prošireno na socijalna, ekonomska pitanja

i pitanja upravljanja. (Global Reporting Initiative, 2016.). GRI također nisu pisane u formi zakona, već kao i MSFI, u formi uputa koje pomažu poduzetnicima u sastavljanju izvještaja o održivom razvoju i transparentnosti poslovanja, referirajući se i na ekonomske, društvene i okolišne parametre.

Prva verzija GRI smjernica (G1) objavljena je 2000. godine – pružajući prvi globalni okvir za izvješćivanje o održivosti. Godine 2002. Tajništvo GRI-ja preselilo se u Amsterdam te pokrenuto je prvo ažuriranje Smjernica (G2), a kako je narednih godina potražnja za GRI izvješćivanjem rasla, smjernice su proširene i poboljšane, što je dovelo do G3 (2006.) i G4 (2013.). 2016. godine GRI je postavio globalne standarde za izvješćivanje o održivosti – GRI standarde. Narednih su se godina GRI standardi nastavljali ažurirati i uključivati: Standarde o porezu (2019.) i otpadu (2020.), veliko ažuriranje univerzalnih standarda (2021.) i kontinuirano uvođenje sektorskih standarda (2021. nadalje). Cijeli povijesni prikaz nastanka GRI prikazan je na slici 4.

Slika 4 Povijesni razvoj GRI-a

Izvor: Global reporting (2022.)

GRI standardi dijele se na univerzalne standarde, sektorske standarde i tematske standarde. Poduzeća koja koriste GRI standarde za sastavljanje izvješća o održivosti mogu koristiti odabrane standarde ili njihove dijelove ovisno o svrsi i korisnicima. Također, osim pitanja

održivosti, GRI pomaže poduzećima u razumijevanju njihovog utjecaja na korupciju u društvu i klimatske promjene, a preporučuje se implementacija deset načela UN Global Compact-a (n.d.) „najveće svjetske inicijative za korporativnu održivost“ prikazane na slici 5.

Slika 5 Deset načela prema UN Global Compact-u

LJUDSKA PRAVA
<ul style="list-style-type: none"> • podupiranje, poštivanje i zaštita ljudskih prava • ne sudjelovati u kršenju ljudskih prava
RAD
<ul style="list-style-type: none"> • podržavati slobodu udruživanja i priznavanje prava na kolektivno pregovaranje • eliminacija svih oblika prisilnog rada • sprječavanje dječjeg rada • ukidanje diskriminacije prilikom zapošljavanja i izbora zanimanja
OKOLIŠ
<ul style="list-style-type: none"> • podupirati preventivno djelovanje na okoliš • promicati inicijative odgovornosti prema okolišu • poticati razvoj i širenje ekološki prihvatljivih tehnologija
BORBA PROTIV KORUPCIJE
<ul style="list-style-type: none"> • djelovanje na suzbijanju korupcije u svim oblicima uključujući iznudu i podmićivanje

Izvor: UN Global Compact (n.d.)

3.3. Direktive i smjernice Europske komisije u vezi financijskog i nefinancijskog izvještavanja

Prateći svjetske i međunarodne okvire za financijsko i nefinancijsko izvještavanje, Europska Unija također aktivno sudjeluje u donošenju direktiva, uredbi, mišljenja, preporuka i odluka kojima regulira navedeno. Direktive, na kojima će biti fokus u ovome radu, odnose se na različite zakonodavne akte kojima se definiraju ciljevi koje države članice EU trebaju ostvariti, a one same donose zakone o tome kako će te ciljeve ostvariti.

Direktiva 2013/34/EU Europskog Parlamenta i Vijeća o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća u primjeni je od 26.06.2013. godine. Direktivom 2013/34/EU pojednostavljena je Četvrta direktiva Vijeća 78/660/EEZ od 25.07.1978. Ugovora o godišnjim financijskim izvještajima za

određene vrste trgovačkih društava i Sedma direktiva Vijeća 83/349/EEZ od 13.06.1983. Ugovora o konsolidiranim financijskim izvještajima. Direktiva se temelji na načelu „mislimo najprije na male”, a pojednostavljena se najviše odnose na smanjenje obveza podnošenja financijskih informacija i smanjenja administrativnog opterećenja koja se odnose na mala i srednja poduzeća (dalje MSP) te se predlažu određene mjere kojima se želi povećati produktivnost kao na primjer uklanjanje birokracije i poboljšanje regulatornog okvira za MSP.

Direktiva EU 2013/34/EU navodi kako bi se izbjegla nerazmjerna administrativna opterećenja tih poduzeća, državama članicama trebalo bi omogućiti zahtijevanje samo nekoliko objavljivanja putem dodatnih bilješki uz obvezne bilješke“ .

Kao što je već rečeno, MSP bi trebalo razlikovati prema ukupnoj aktivi, ukupnom prihodu i prosječnom broju zaposlenika u fiskalnoj godini, a prikazani su u sljedećoj tablici sastavljenoj prema spomenutoj direktivi.

Tablica 5 Kriteriji klasifikacije poduzeća prema Direktivi 2013/34/EU

KRITERIJ	UKUPNA AKTIVA	UKUPNI PRIHOD	PROSJEČAN BROJ ZAPOSLENIH
MIKRO PODUZEĆA	350 000	700 000	10
MALA PODUZEĆA	4 000 000	8 000 000	50
SREDNJA PODUZEĆA	20 000 000	40 000 000	250
VELIKA PODUZEĆA	Ako prelaze 2 od 3 navedena kriterija za srednja poduzeća		

Izvor: Izrada autorice prema Direktivi 2013/34/EU

Sukladno kriterijima koji su prikazani u tablici 5, ovisno o kojoj vrsti poduzeća se radi, Direktiva 2013/34/EU propisuje koje godišnje izvještaje koje poduzeće treba sastavljati. Tako na primjer godišnji financijski izvještaji koje su dužni sastavljati svi neovisno o kriterijima, jesu bilanca, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijski izvještaj. S druge strane države članice mogu zahtijevati da poduzeća, osim malih poduzeća, u godišnje financijske izvještaje uključe i druge izvještaje poput izvještaja o novčanom toku ili izvještaja o promjenama kapitala. Što se tiče mikro i malih poduzeća, njima je omogućeno sastavljanje skraćene bilance i računa dobiti i gubitka, pri čemu bilanca treba sadržavati sljedeće elemente (Direktiva 2013/34/EU):

- I. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL
- I. TROŠKOVI OSNIVANJA
- II. DUGOTRAJNA AKTIVA
  - 1. Nematerijalna aktiva
  - 2. Materijalna aktiva
  - 3. Financijska aktiva
- III. TEKUĆA AKTIVA
  - 1. Zalihe
  - 2. Potraživanja
  - 3. Financijska ulaganja
  - 4. Gotovina u banci i blagajni
- IV. KAPITAL I REZERVE
  - 1. Upisani kapital
  - 2. Premije na emitirane dionice
  - 3. Revalorizacijska rezerva
  - 4. Rezerve
  - 5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
  - 6. Dobit ili gubitak tekuće godine
- V. REZERVIRANJA
- VI. OBVEZE PREMA VJEROVNICIMA,

a skraćeni oblik računa dobiti i gubitka sljedeće elemente:

- I. NETO PRIHOD
- II. OSTALI PRIHODI
- III. TROŠAK SIROVINA I POTROŠNOG MATERIJALA
- IV. TROŠKOVI OSOBLJA
- V. VRIJEDNOSNA USKLAĐENJA
- VI. OSTALI RASHODI
- VII. POREZ
- VIII. DOBIT ILI GUBITAK

Prema Direktivi 2013/34/EU za svaku stavku bilance i računa dobiti i gubitka iskazuju se iznosi za tekuću i prethodnu financijsku godinu. Država članica može zahtijevati, u slučaju da te brojke nisu usporedive, da se one usklade. Ukoliko postoji nemogućnost uspoređivanja to je potrebno objaviti u bilješkama uz financijske izvještaje, uz primjereno objašnjenje. Također,

poduzećima je omogućeno horizontalno i vertikalno sastavljanje bilance, a što se tiče računa dobiti i gubitka mogu se primjenjivati metoda razvrstavanja rashoda po funkciji i metoda razvrstavanja rashoda po prirodnim vrstama.

Nastavno na Direktivu 2013/34/EU Europskog Parlamenta i Vijeća, u travnju 2014. godine, Europski je parlament dovršio njenu izmjenu koja se odnosi na objavljivanje nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa, pod nazivom Direktiva 2014/95/EU. Ova je Direktiva dio inicijative Europske unije o društveno odgovornom poslovanju do 2020. godine, a zakonski je postala obvezna u cijeloj Europskoj uniji s 01.01.2017. godine. Ipak, izuzeti od sastavljanja i objavljivanja nefinancijskog izvješća su oni subjekti od javnog interesa koje ima manje od 500 zaposlenika.

Sama Direktiva 2014/95/EU poznata je još pod nazivom Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju (NFRD), a zahtjeva od poduzeća da uz financijske izvještaje objavi i nefinancijsko izvješće o svom ESG učinku. ESG je kratica od engl. *Environmental, Social and Governance*, a označava okolišno, društveno i korporativno upravljanje, odnosno odnosi se na okolišna, društvena i kadrovska pitanja te ljudska prava te borbu protiv korupcije i podmićivanja, a što je navedeno i objašnjeno na početku rada.

U travnju 2022. godine Europska je komisija predstavila prijedlog Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti (EU 2022/2464) (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) koja je iste godine i usvojena. Direktivom EU 2022/2464 zahtijeva se izvještavanje o održivosti od šireg skupa velikih poduzeća pa tako i MSP-ova koji su uvršteni na burzi, otprilike 50 000 poduzeća. MSP-ovi mogu odlučiti kako u svoje izvješće posloводства neće uključiti informacije o održivosti, no u takvim slučajevima MSP-ovi svojem izvješću posloводства moraju navesti zašto nisu dostavili izvješće o održivosti.

„CSRD mora sadržavati sljedeće komponente:

- koji rizici utječu na financijski značaj institucije
- koji materijalni utjecaji društva imaju na ljude i okoliš (npr. gubitak biološke raznolikosti)
- informacije usmjerene na budućnost kao što su informacije o dugoročnim ciljevima održivosti društva i napredak prema tim ciljevima
- kakav je utjecaj poduzeća na okoliš

- povezivanje izvješćivanja u skladu s drugim europskim propisima.“ Accountancy Europe (2022.)

Tablica 6 Usporedna analiza NFRD-a i CSRD-a

ZAHTEJEV	NFRD	CSRD
OBVEZNICI	Veliki subjekti od javnog interesa s više od 500 zaposlenih: <ul style="list-style-type: none"> • poduzeća izlistana na burzi, • banke i osiguravajuća društva 	Poduzeća izlistana na burzi Sva velika poduzeća definirana kao ona koja ispunjavaju dva od sljedeća tri kriterija: <ul style="list-style-type: none"> • više od 250 zaposlenih, • više od 40 milijuna eura prometa, • više od 20 milijuna eura ukupne imovine
PRIMJENA	Od kraja 2018. nadalje	Od kraja 2023. nadalje
OPSEG ZAHTEJEVA	<ul style="list-style-type: none"> • Zaštita okoliša, • Društvena odgovornost i postupanje prema zaposlenicima, • Ljudska prava, • Borba protiv korupcije i podmićivanja, • Raznolikost u upravama poduzeća 	<ul style="list-style-type: none"> • NFRD zahtjevi, • Otkrivanje informacija o nematerijalnoj imovini (ljudski i intelektualni kapital) • Dodatne informacije o budućnosti • Koncept dvostruke materijalnosti, kojim se razmatranje održivosti proširuje izvan tržišne vrijednosti subjekta
REVIZIJA	Nije potrebna	Obvezna
FORMAT IZVJEŠĆIVANJA	Online na web stranici poduzeća	U digitalnom HTML formatu javno dostupno na web stranici poduzeća
OKVIR ZA IZVJEŠĆIVANJE	Poduzeća proizvoljno biraju okvir prema kojem će izvještavati (GRI, CDSB, TCFD, itd.)	Poduzeća su obvezna izvještavati prema Europskim standardima za izvješćivanje o održivosti

Izvor: prilagođeno prema IDOP, <https://idop.hr/direktiva-o-korporativnom-izvjestavanju-o-odrzivosti-csrd/> i <https://boost.hr/vijesti-i-najave/nfrd-i-csrd/>

Objavljivanjem nefinancijskih informacija pomaže se u upravljanju promjenama održivim doista svjetskim gospodarstvom te se osigurava dugoročna društvena i okolišna profitabilnost.

Također, objavljivanje nefinancijskih informacija pomaže poduzećima u mjerenju, praćenju i upravljanju njihovim poslovnim rezultatom.

3.4. Nacionalni regulatorni okvir financijskog i nefinancijskog izvještavanja prema Zakonu o računovodstvu

Regulatorni okvir financijskog izvještavanja neke zemlje određuju računovodstvena načela, računovodstveni standardi i zakonski propisi. U Republici Hrvatskoj financijsko izvještavanje poduzetnika reguliraju:

- Zakon o računovodstvu (ZOR)
- Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) (uključujući Međunarodne računovodstvene standarde - MRS)
- Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)
- Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja.

Prema ZOR-u članak 4., NN br. 78/15., 120/16., 116/18.,82/23. (2023.) poduzetnicima se smatraju:

- trgovačka društva
- podružnica poduzetnika u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi iz trećih zemalja
- poslovna jedinica poduzetnika
- kreditna unija.

Vodeći se Direktivom 2013/34/EU Europskog Parlamenta i Vijeća, ZOR također razvrstava poduzetnike prema iznosu ukupne aktive, ukupnih prihoda i prosječnog broja zaposlenih tijekom poslovne godine. Stoga se razlikuju mikro, mali, srednji, veliki poduzetnici ovisno o pokazateljima koji su utvrđeni zadnjeg dana poslovne godine koja prethodi godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. Ovisno o navedenoj klasifikaciji poduzeća, ona određuje koje financijske izvještaje treba sastaviti koje poduzeće. Tako su na primjer mikro mala poduzeća obvezna sastaviti bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke. Nastavno na mikro i mala poduzeća, ona koja se klasificiraju kao srednja još su uz već spomenute, dužni sastaviti izvještaj o

novčanom toku i izvještaj o promjenama kapitala. Uz sve to velika su poduzeća obvezna sastaviti i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

Osim ZOR-a, poduzetnici su dužni sastavljati i prezentirati financijske izvještaje sukladno MSFI-u ili HSFI-u, ovisno koji standard primjenjuju. U Republici Hrvatskoj ZOR-om je propisano kako su mikro, mali i srednji poduzetnici dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom HSFI-eva, dok su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom MSFI-eva. U slučaju da matično društvo sastavlja i prezentira financijske izvještaje prema MSFI-evima, a društvo kći prema HSFI-evima, društvo kći može odlučiti prema kojim standardima će sastavljati godišnje financijske izvještaje.

U Republici Hrvatskoj HSFI-evi su ponajviše donijeti zbog MSP-a jer je praksa pokazala kako su MSFI-evi poprilično složeni i zahtjevni za primjenjivanje te nisu prilagođeni potrebama MSP-a. HSFI-evi kao i MSFI, predstavljaju različita računovodstvena načela i pravila koja se primjenjuju prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. HSFI-eve je donio Odbor za standarde financijskog izvještavanja (OSFI) 2008. godine, a temelje se na MSFI-evima, na IV. i VII. Direktivi Europske unije (EU), ali i na domaćoj računovodstvenoj praksi. HSFI-evi su značajno jednostavniji i lakši za korištenje, a i opsegom mnogo manji. Vođeni MSFI-evima, HSFI-evi imaju za cilj da poduzetnici prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja pružaju kvalitetne i istinite informacije o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja. U tablici 7 su prikazani svi MSFI-evi i HSFI-evi koje hrvatski poduzetnici prema ZOR-u mogu koristiti.

Tablica 7 Pregled MSFI-eva i HSFI-eva

MRS 1 Prezentiranje financijskih izvještaja	HSFI 1 Financijski izvještaji
MRS 2 Zalihe	HSFI 2 Konsolidirani financijski izvještaji
MRS 3 Izvještaj o novčanim tokovima	HSFI 3 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške
MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške	HSFI 4 Događaji nakon datuma bilance
MRS 10 Događaji nakon bilance	HSFI 5 Dugotrajna nematerijalna imovina
MRS 12 Porez na dobit	HSFI 6 Dugotrajna materijalna imovina
MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema	HSFI 7 Ulaganja u nekretnine
MRS 17 Najmovi	HSFI 8 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
MRS 19 Primanja zaposlenih	HSFI 9 Financijska imovina
MRS 20 Računovodstvo državnih potpora i objavljivanje državne pomoći	HSFI 10 Zalihe
MRS 21 Učinci promjena tečaja stranih valuta	HSFI 11 Potraživanja
MRS 23 Troškovi posudbe	HSFI 12 Kapital
MRS 24 Objavljivanje povezanih osoba	HSFI 13 Obveze
MRS 26 Računovodstveno izvješćivanje o mirovinskim planovima	HSFI 14 Vremenska razgraničenja
MRS 27 Nekonsolidirani financijski izvještaji	HSFI 15 Prihodi
MRS 28 Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima	HSFI 16 Rashodi
MRS 29 Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima	HSFI 17 Poljoprivreda
MRS 32 Financijski instrumenti: prezentiranje	
MRS 33 Zarada po dionici	
MRS 34 Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine	

MRS 36 Umanjenje imovine	
MRS 37 Rezerviranja, nepredvidene obveze i nepredvidena imovina	
MRS 38 Nematerijalna imovina	
MRS 39 Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje	
MRS 40 Ulaganja u nekretnine	
MRS 41 Poljoprivreda	
MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja	
MSFI 2 Plaćanja temeljeno na dionicama	
MSFI 3 Poslovna spajanja	
MSFI 4 Ugovori o osiguranju	
MSFI 5 Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja	
MSFI 6 Istraživanje i procjena mineralnih resursa	
MSFI 7 Financijski instrumenti: objavljivanje	
MSFI 8 Poslovni segmenti	
MSFI 9 Financijski instrumenti	
MSFI 10 Konsolidirani financijski izvještaji	
MSFI 11 Zajednički poslovi	
MSFI 12 Objavljivanje udjela u drugim subjektima	
MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti	
MSFI 15 Prihodi na temelju ugovora s kupcima	
MSFI 16 Najmovi	
MSFI 17 Ugovori o osiguranju	

Izvor: Uredba Komisije (EZ) br. 1126/2008 i Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, NN 150/2022., NN 105/2017.

Gledajući prikazanu tablicu, vidljivo je koliko su HSFI-evi, naspram MSFI-eva, pojednostavljeni i skraćeni. Iako, u suštini obuhvaćaju slične koncepte HSFI-evi omogućuju MSP smanjenje kompleksnosti izvještavanja i administrativne poslove.

Uz ZOR, MSFI i HSFI važnu ulogu u financijskom izvještavanju u Republici Hrvatskoj ima i Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kojeg donosi Ministarstvo financija. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, kao što i sam naziv govori propisuje izgled godišnjih financijskih izvještaja prema ZOR-u. Obrasci za popunjavanje financijskih izvještaja dostupni su poduzećima za preuzimanje na stranicama FINA-e u xls obliku kako bi se osigurala dodatna preglednost. U nastavku je prikazan izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, a koji su dužni ispunjavati veliki poduzetnici.

Tablica 8 Prikaz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)
I	DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
II	OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA
1.	Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja
2.	Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
3.	Dobitak ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju
4.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova
5.	Dobitak ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu
6.	Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom
7.	Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja
8.	Ostale nevlasničke promjene kapitala
III	POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA
IV	NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK
V	SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
	DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjava poduzetnik koji sastavlja godišnje konsolidirane financijske izvještaje)
VI	SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA
1.	Pripisana imateljima kapitala matice
2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu

Izvor: Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, NN br. 78/15., NN 134/15., NN 120/16., NN 116/18., NN 42/20., NN 47/20., NN 114/22. i NN 82/23.

Nastavno na regulatorni okvir financijskog izvještavanja, u Republici Hrvatskoj postoji i regulatorni okvir nefinancijskog izvještavanja, a ugrađen je u ZOR. Riječ je o Direktivi 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća koja je stupila na snagu 06.12.2014., a koja mijenja Direktivu 2013/34/EU o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća. Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća u ZOR je implementirana 01.01.2017. te su prema njoj subjekti od javnog interesa i veliki subjekti s više od prosječno 500 zaposlenih u protekloj godini, obveznici sastavljanja ne samo financijskog, već i nefinancijskog izvješća. Društva kćeri nisu obvezne sastavljati nefinancijsko izvješće iako će ono biti obuhvaćeno u konsolidiranom izvješću matice društva ili izvješću drugog društva. Smisao ove direktive je nametnuti obvezu nefinancijskog izvještavanja velikim poduzećima, a mikro i mala poduzeća rasteretiti, pri čemu je i njima dozvoljeno sastavljanje nefinancijskih izvještaja iako to smatraju korisnim za svoje poslovanje. Također, cilj direktive je poticati poduzeća da transparentno objavljuju informacije koje se odnose na društveno odgovorno poslovanje kao i na pitanja vezana za očuvanje okoliša kako bi poduzeća zajedno pridonijela održivoj ekonomiji. Sukladno Direktivi 2014/95/EU poduzeća u Republici Hrvatskoj imaju na raspolaganju tri načina izvještavanja:

- u sklopu izvješća posloводства
- zajedno s izvješćem posloводства kao privitak za javnu objavu
- kao zasebno izvješće koje se objavljuje na internetskoj stranici prema uputi u izvješću posloводства.

Nefinancijski se izvještaji, kao i financijski predaju na FINA-u do 30.04. Prema ZOR-u, ukoliko poduzeće koje je obvezno sastaviti i objaviti nefinancijsko izvješće to ne učini, može biti kažnjeno novčano u iznosu od 1.320 eura do 13.270 eura.

Nadalje, regulatorni okvir za nefinancijsko izvještavanje također predstavlja i Kodeks korporativnog upravljanja kojeg izrađuje HANFA i Zagrebačka burza, a u cilju podizanja svijesti poduzeća koja kotiraju na burzi o važnosti učinkovitog korporativnog upravljanja. Kodeks korporativnog upravljanja propisuje da poduzeće putem svojem internetske stranice treba objaviti informacije o tome kako poslovanje poduzeća utječe na ESG čimbenike. Također propisuje i su da nadzorni odbor i uprava dužni objaviti politike poduzeća kojima se utječe na okoliš, prava zaposlenika, sprječavanje korupcije i slično. Kodeksom korporativnog upravljanja poduzeće ostvaruje povjerenje svojih investitora u transparentnost poslovanja.

4. ANALIZA INTEGRIRANOG IZVJEŠTAVANJA ODABRANIH PODUZEĆA PREHRAMBENE INDUSTRIJE – ANALIZA SLUČAJA VINDIJA d.d. I DUKAT d.d.

U ovom će dijelu rada biti analizirana dva integrirana izvješća, poduzeća VINDIJA d.d. i DUKAT d.d. za 2022. godinu koja su dostupna na internetskim stranicama FINA-e, nakon čega će se komparativnom analizom utvrditi sličnosti i razlike u izvještavanju te dati preporuke za unaprjeđenje istog.

4.1. Opće informacije o poduzeću VINDIJA d.d.

Vindija d.d. je jedno od najpoznatijih i najuglednijih prehrambenih poduzeća u Hrvatskoj. Osnovano je 1959. godine, sa sjedištem u Varaždinu, te je tijekom godina postalo sinonim za kvalitetu, tradiciju i inovaciju u prehrambenoj industriji. Posluje na širokom tržištu, kako unutar Hrvatske, tako i na međunarodnoj razini, pružajući potrošačima širok spektar proizvoda visoke kvalitete. Vindija d.d. se bavi proizvodnjom mliječnih proizvoda, mesnih delicija, konditorskih proizvoda te voćnih proizvoda. Njihova paleta proizvoda obuhvaća mlijeko, jogurte, sireve, mesne preradevine, suhomesnate proizvode, sladoled, kekse te voćne sokove. Svi proizvodi se proizvode prema visokim standardima kvalitete i sigurnosti hrane, te se redovito kontroliraju i testiraju kako bi se osigurala njihova sigurnost i svježina. Poduzeće ima i liniju proizvoda bez laktoze namijenjenih osobama s intolerancijom na laktozu, što svjedoči o brizi za potrebe različitih skupina potrošača. Njihov cilj je unaprijediti život svakog potrošača kroz svoje kvalitetne proizvode, pružajući im hranjivu, zdravu i ukusnu prehranu koja će ispuniti sve njihove potrebe i očekivanja. Vindija d.d. također posjeduje vlastite farme i mliječne proizvodne pogone kako bi kontrolirala cjelokupni proizvodni proces, od uzgoja stoke do distribucije gotovih proizvoda. Ova vertikalna integracija omogućava poduzeću potpunu kontrolu nad kvalitetom sirovina i gotovih proizvoda, te im omogućava brzu reakciju na promjene na tržištu. Jedna od ključnih vrijednosti Vindije d.d. jest njezina predanost inovacijama i kontinuiranom unaprjeđenju proizvodnog procesa. Poduzeće ulaže znatne resurse u istraživanje i razvoj novih proizvoda, te redovito obnavlja i modernizira svoje proizvodne pogone kako bi ostalo konkurentno na tržištu. Također, Vindija d.d. nastoji pratiti trendove u prehrambenoj industriji te oslušivati potrebe potrošača kako bi uvijek bilo korak ispred

konkurencije. Vindija d.d. implementira najbolje prakse održivog poslovanja u sve segmente svog poslovanja, od proizvodnje do distribucije, te radi na kontinuiranom unapređenju svoje ekološke odgovornosti. Njezini brendovi su: 'z bregov, Sirevi Vindija, Protein, Cekin, Vindon, ISO Sport, Vindi, Fortia, Dar, Fino mi je, Vindino, Vivis. Navedeni podaci o poduzeću dostupni su u Godišnjem izvješću i Revizorskom izvješću za 2022. godinu na stranici FINA-e.

4.2. Analiza integriranog izvješća poduzeća VINDIJA d.d. ¹

Poduzeće Vindija d.d. za 2022. godinu sastavilo je financijsko i nefinancijsko izvješće u sklopu Godišnjeg izvješća. Društvo je prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koristilo MSFI-eve i MRSe-eve. U tablici 9 ukratko je prikazano poslovanje poduzeća Vindija d.d. za 2022. i 2021. godinu.

Tablica 9 Sažeti prikaz poslovanja poduzeća Vindija d.d. 2022. i 2021. godine

Godina	2022.	2021.
Broj zaposlenika	1306	1143
Prosječna plaća	7.376,00 kn	6.774,00 kn
Ukupni prihodi (u 000 kn)	3.441.866,00 kn	2.918.534,00 kn
Ukupni rashodi (u 000 kn)	3.421.045,00 kn	2.914.564,00 kn
EDITDA (u 000 kn)	81.251,00kn	56.129,00kn
Neto dobit (u 000 kn)	18.534,00 kn	4.623,00 kn
Dugotrajna imovina (u 000 kn)	1.213.282,00 kn	1.265.708,00 kn
Kratkotrajna imovina (u 000 kn)	668.893,00 kn	629.687,00 kn
Kapital i rezerve (u 000 kn)	601.304,00 kn	608.120,00 kn
Dugoročne obveze (u 000 kn)	363.197,00 kn	411.935,00 kn
Kratkoročne obveze (u 000 kn)	917.674,00 kn	875.340,00 kn

Izvor: Izrada autorice prema Godišnjem izvješću Vindija d.d., dostupno na: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>

U svom integriranom izvješću, poduzeće Vindija d.d. navodi kako je u 2022. godini imalo 1306 zaposlenika, što je u odnosu na 2021. godinu kad je imalo 1143 zaposlenika, povećanje od 12,48%. Nadalje, prosječna plaća radnika u poduzeću u 2022. godini iznosila je 7.376,00 kuna mjesečno, što je povećanje od 8,16% u odnosu na 2021. godinu kada je prosječna plaća iznosila 6.774,00 kuna mjesečno. Vindija d.d. u 2022. godini ostvarila je prihoda u ukupnom iznosu od 3,4 milijuna kuna što je za 15,2% više nego u 2021. godini kad su prihodi iznosili 2,9 milijuna

¹ Podaci preuzeti iz bilance i računa dobiti i gubitka iz Godišnjeg izvješća 2022., vidjeti Prilog 1.

kuna. Od ukupnih prihoda, oni od prodaje čine 98,2% pri čemu 51,3% otpada na prihode od prodaje mliječnog asortimana, a 40,5% na mesni asortiman. Poduzeće se može pohvaliti povećanjem izvoza, koji je u 2022. godini činio 33,3% ukupne prodaje. Ukupni su se rashodi u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu povećali za 14,8%, a povećanje je nastalo zbog porasta cijena sirovina, repromaterijala i energenata, no poduzeće naglašava kako je to amortizirano kroz racionalno upravljanje rastom pojedinih operativnih troškova koji su bili pod kontrolom Uprave. U 2022. godini ostvarena je značajno veća EBITDA u odnosu na 2021. godinu zbog smanjenja financijskih rashoda za 8,3 milijuna kuna te kao posljedica poboljšanog rejtinga. Društvo je u 2022. godini ostvarilo 18,5 milijuna dobiti, što je za 300% više nego u 2021. godini. Vrijednost ukupne imovine društva Vindija d.d. u 2022. godini je 1,9 milijuna kuna. Društvo ističe kako je u 2022. godini zabilježen porast zaliha u svim oblicima zbog neizvjesnosti u trendovima, smanjenje ukupnih potraživanja što je rezultat bolje naplate i većeg stanja novca na računu te je također zabilježeno smanjenje obveza prema dobavljačima. Detaljnije o financijskim podacima poduzeća u Prilogu 1.

U nefinancijskom dijelu godišnjeg izvješća poduzeće je obradilo aspekte zaštite okoliša, zaposlenika i društvene odgovornosti te korporativno upravljanje.

Zaštita okoliša

U cilju kontrole nepovoljnih utjecaja na okoliš, poduzeće je pravilnom manipulacijom otpadnih materijala smanjilo količine miješane ambalaže za 5,4% i ostalog nespecificiranog otpada za 46,8%, a čime se povećala količina materijala koja se može reciklirati kao što je kartonska ambalaža ili višeslojna ambalaža. S obzirom na to, u proizvodnji je također došlo do uporabe materijala za pakiranje koji imaju veću mogućnost recikliranja te je također došlo do smanjivanja mase i vrste plastičnih materijala za pakiranje pojedinih proizvoda. Uz to se kontinuirano nadziru emisije onečišćenja zraka i vode pri čemu u 2022. godini nije bilo nikakvih odstupanja. Poduzeće se može pohvaliti i gradnjom dvije solarne fotonaponske elektrane sufinancirane od EU programa ruralnog razvoja čime se otvara put proizvodnji zelene energije i implementaciji rješenja održive proizvodnje. „Vindija d.d. je prvo poduzeće u Republici Hrvatskoj i treće u svijetu koje je plastičnu ambalažu zamijenilo ekološki kartonskom bocom, odnosno Tetra Top pakiranjem te je također plasiralo Ultra Edge ambalažu za Vindi sokove i mlijeko. Također, Vindija d.d. je prva koja je uvela neodvojive čepove na kartonskoj ambalaži sokova i mlijeka te je time postala prva na tržištu s kartonskom ambalažom prilagođenoj EU Direktivi o plastici za jednokratnu upotrebu.“ (Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 37).

Zaposlenici i društvena odgovornost

Poduzeće ističe kako poštuje ljudska prava temeljena na Ustavu, zakonima i međunarodnim konvencijama. Zaposlenike stalno educira po pojedinim područjima čime se podiže stručnost i sposobnost zaposlenika u rješavanju svakodnevnih zadataka. U 2022. godini provedeno je 305 osposobljavanja novih djelatnika od strane Službe zaštite na radu i zaštite od požara. Poduzeće zaposlenima omogućuje redovite obvezne liječničke preglede, a isto tako kontinuirano provodi ažuriranje internih akata iz područja zaštite na radu. Osim redovite plaće, zaposlenicima su omogućene božićnice, uskrsnice, regresi, jubilarne nagrade, dječji darovi povodom Sv. Nikole, financiranje kupovine školskog pribora za djecu zaposlenika, dodatnu financijsku pomoć povodom Svih Svetih, izlete i putovanja za zaposlenice s djecom povodom Majčinog dana i slično. Što se tiče društvene odgovornosti, u 2022. godini Vindija d.d. bila je glavni sponzor Špancirfesta te Varaždinskih baroknih večeri, ali i izložbe „Dobar tek – Kultura hrane u varaždinskom kraju kroz povijest i umjetnost“. Također, iz godine u godinu podržava rad brojnih sportskih klubova, udruga i sportskih događaja pa je tako početkom prosinca bila sponzor utrke „Zagreb Advent Run“ na kojoj je svim trkačima omogućila izotonično piće Iso sport. Poduzeće se može pohvaliti i novčanim donacijama Caritasu Biskupije Varaždin i Sigurnoj kući Vukovar te donacijom proizvoda u akciji „Za 1000 radosti 2022.“.

Korporativno upravljanje

„Vindija u kontinuitetu provodi dobru praksu korporativnog upravljanja i nastoji poslovnim strategijom i poslovnim politikom pridonijeti rastu učinkovitosti i transparentnosti poslovanja.

Uprava i Nadzorni odbor podupiru zaštitu prava i jednakost svih dioničara, transparentnost poslovanja te društveno odgovorno djelovanje prema svim interesnim skupinama Društva. U tom smislu od svih se radnika traži pridržavanje visokih etičkih i korporativnih standarda.“ (Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 43)

Svi navedeni podaci o financijskom i nefinancijskom izvještavanju dostupni su u Godišnjem izvješću za 2022. godinu na stranici FINA-e.

4.3. Opće informacije o poduzeću DUKAT d.d.²

Tvrtka Dukat d.d., sa sjedištem u Zagrebu, vodeća je mljekara u Hrvatskoj s jedinstvenih 110 godina baštine u otkupu i preradi mlijeka. Dukat je također i najveći otkupljivač mlijeka u Hrvatskoj te mlijeko najbolje kvalitete otkupljuje u čak 16 županija diljem zemlje. Dukat grupa danas u Hrvatskoj zapošljava 1.554 zaposlenika u tri proizvodna pogona: u Zagrebu, Bjelovaru i Karlovcu i Karlovačkoj mljekari. Dukat posluje u sastavu Grupe Lactalis od 2007. godine i trenutačno je Lactalisov centar izvrsnosti te razvoja i širenja mljekarske proizvodnje u Hrvatskoj i jugoistočnoj Europi. Već 110 godina Dukat je nezaobilazan dio života potrošača i domaćeg mljekarstva. Kvaliteta, inovativnost te primjena najnovijih tehnoloških dostignuća osigurale su Dukat u vodeću poziciju na tržištu i predvodničku ulogu uvođenju novih trendova u domaću i regionalnu mliječnu industriju. Na tržište je plasirano 498 proizvoda robne marke Dukat, Sirela, President i Galbani, a u 2022. godini predstavljeno je ukupno 23 mliječna proizvoda. Dukat prodaju i proizvode robne marke tvrtki koje posluju unutar Grupe Lactalis poput Alpskog mleka, MU, Lactela, Parmalata, Societea. Ukupni prodajni asortiman obuhvatio je gotovo 800 proizvoda, a 200 proizvoda plasiralo se na izvozna tržišta. Proizvodi i inovacije razvijeni i komercijalizirane u Hrvatskoj dostupni su danas na 60-ak tržišta diljem svijeta. Dukat i KIM Mljekara Karlovac su u 2022. godini nastavili s uspješnim izvoznim poslovanjem, pokrećući nove izvozne projekte i započinjući izvoz u Sjevernu Ameriku i Moldavije. Dukat ima implementirane međunarodne norme koje osiguravaju vrhunsku kvalitetu, sigurnost i zdravstvenu ispravnost hrane: ISO 9001, FSSC 22000, IFS, ISO 14001, ISO 50001 te halal certifikat. Najpoznatija oznaka koju nosi Dukatovo mlijeko je Mlijeko hrvatskih farmi. Navedeni podaci o poduzeću dostupni su u Godišnjem izvješću za 2022. godinu na stranici FINA-e.

4.4. Analiza integriranog izvješća poduzeća DUKAT d.d.

Poduzeće Dukat d.d. za 2022. godinu sastavilo je Godišnje izvješće te Izvještaj o odgovornom poslovanju. Poduzeće je prilikom sastavljanja godišnjih financijskih izvještaja koristilo MSFI-eve. U tablici 10 ukratko je prikazano poslovanje poduzeća Dukat d.d. za 2022. i 2021. godinu.

---

² Podaci preuzeti iz bilance i računa dobiti i gubitka iz Godišnjeg izvješća 2022., vidjeti Prilog 2.

Tablica 10 Sažeti prikaz poslovanja poduzeća Dukat d.d. 2022. i 2021. godine

Godina	2022.	2021.
Broj zaposlenika	1227	1206
Prosječna plaća	11.588,00 kn	10.835,00 kn
Ukupni prihodi (u 000 kn)	2.540.288,00 kn	2.129.627,00 kn
Ukupni rashodi (u 000 kn)	2.444.093,00 kn	1.898.248,00 kn
EBITDA (u 000 kn)	145.373,00 kn	271.423,00 kn
Neto dobit (u 000 kn)	93.438,00 kn	226.123,00 kn
Dugotrajna imovina (u 000 kn)	1.248.451,00 kn	1.280.151,00 kn
Kratkotrajna imovina (u 000 kn)	554.447,00 kn	475.763,00 kn
Kapital i rezerve (u 000 kn)	1.355.925,00 kn	1.413.487,00 kn
Dugoročne obveze (u 000 kn)	52.349,00 kn	51.864,00 kn
Kratkoročne obveze (u 000 kn)	394.624,00 kn	290.563,00 kn

Izvor: Izrada autorice prema Godišnjem izvješću Dukat d.d., dostupno na: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>

U svom integriranom izvješću, poduzeće Dukat d.d. navodi kako je u 2022. godini imalo 1227 zaposlenika, što je u odnosu na 2021. godinu kad je imalo 1206 zaposlenika, povećanje od 1,7%. Nadalje, prosječna plaća radnika u poduzeću u 2022. godini iznosila je 11.588,00 kuna mjesečno, što je povećanje od 6,5% u odnosu na 2021. godinu kada je prosječna plaća iznosila 10.835,00 kuna mjesečno. Dukat d.d. u 2022. godini ostvario je prihoda u ukupnom iznosu od 2,5 milijuna kuna što je za 16,17% više nego u 2021. godini kad su prihodi iznosili 2,1 milijuna kuna. Poduzeće najviše prihoda ostvaruje od prodaje svojih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu pa su tako u 2022. ostvareni ukupni prihodi od prodaje proizvoda i usluga u iznosu od 2,3 milijuna kuna, a u 2021. 1,9 milijuna kuna. Najviše je prihoda ostvareno u Republici Hrvatskoj (85%), a slijede ju Slovenija (3,5%) i Bosna i Hercegovina (2,3%). Ukupni su se rashodi u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu povećali za 22,33%, a povećanje je nastalo zbog porasta cijena sirovina i materijala, energenata, prijevoza, plaća zaposlenicima i slično. U 2022. godini ostvarena je značajno manja EBITDA u odnosu na 2021. godinu upravo zbog porasta troškova, ali i amortizacije zbog nabave novih transportnih sredstava i nematerijalne imovine, ali i vrijednosnog usklađenja ulaganja u ovisna društva. Društvo je u 2022. godini ostvarilo 93,4 milijuna dobiti, što je za 142% manje nego u 2021. godini. Što se tiče dugotrajne imovine poduzeće posjeduje građevinske objekte, opremu, postrojenja, transportna sredstva, programe i ostalo u vrijednosti od 475 tisuća kuna, dok 770 tisuća kuna otpada na ulaganja u ovisna društva. Što se tiče kratkotrajne imovine najveći udio čine potraživanja od kupaca koja su u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu smanjena za 1,66% te zalihe gotovih proizvoda koje čine 30% kratkotrajne imovine. Što se tiče pasive bilance, u 2022.

godini nema značajnih promjena na kapitalu i dugoročnim obvezama, dok su se kratkoročne obveze povećale za 26,37% u odnosu na 2021. godinu, a najviše zbog rasta obveza prema dobavljačima i to za 21,25% i zbog porasta obveza za plaće od 40%. Detaljnije o financijskim podacima poduzeća u Prilogu 2.

U nefinancijskom dijelu izvješća odnosno u izvještaju o odgovornom poslovanju, poduzeće je obradilo pet cjelina; ljudska prava, uvjeti rada/kadrovska pitanja, zajednica/socijalna pitanja, okoliš, borba protiv korupcije i korporativno upravljanje.

Ljudska prava

Poduzeće Dukat d.d. u potpunosti poštuje ljudska i radna prava koja su temeljena na Ustavu, zakonima i drugim propisima u Republici Hrvatskoj. Interno imaju propisana 3 pravilnika: Pravilnik o radu, Kolektivni ugovor i Kodeks ponašanja čime jamče i promiču zaštitu ljudskih prava. U poduzeću svi zaposlenici imaju jednaku priliku za uspjeh, a položaj ovisi isključivo o radnim rezultatima i uspješnosti svakog pojedinca. Posebna se pažnja posvećuje različitostima i pružanju jednakih mogućnosti svima zaposlenima čime se gradi pozitivna organizacijska kultura. Poduzeće naglašava kako poštuju zakone i propise kojima se zabranjuje dječji i prisilni rad te se štiti dostojanstvo svakog čovjeka. Dukat d.d. potpisnik je Povelje o raznolikosti Hrvatska čiji je cilj promicanje raznolikosti kao jedne od temeljnih vrijednosti modernog društva te je jedan od preduvjeta za razvoj kreativnosti i inovativnosti pojedinca.

Uvjeti rada

Poduzeće Dukat d.d. ističe kako su zaštita zdravlja i sigurnost na radnom mjestu jedne od glavnih ciljeva koje žele postići. Od 2022. godine poduzeće svojim zaposlenicima osigurava policu dodatnog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na 2 godine. Također svake godine osigurava cijepljenje protiv gripe te se obavljaju pregledi na kliconoštvo. Također se organizira dobrovoljno darivanje krvi u Dukatovu sjedištu. Zaposlenici u proizvodnji, skladištu i logistici kontinuirano se educiraju i osposobljavaju kako bi se spriječile ozljede i smanjile opasnosti na radnome mjestu. U 2022. godini 90% svih zaposlenih sudjelovalo je na nekoj od edukacija koje je poduzeće organiziralo, što je za 8% više nego 2021. godine. Neke od tema edukacija koje su bile održane su: sigurnost hrane, zaštita sigurnosti proizvoda, higijena prostora, opreme i pribora, opasnosti u hrani i trovanja hranom. Poduzeće svake godine u sklopu projekta Management review ocjenjuje radni učinak i kreira individualni plan razvoja za zaposlenike kod kojih je u toj godini prepoznat visoki radni potencijal. Poduzeće također zaposlenicima omogućava sudjelovanje u sportskim aktivnostima kao što su biciklijada i mali nogomet, ali i

im omogućava i jeftinije ulaznice za zoo, muzeje, kazališta i slično. Zaposlenicima se osim redovnih plaća, koje su u 2022. godini povećane zbog inflacije, osigurava božićnica, uskrsnica, regres, dar djetetu do 15 godina, dar za svako novorođeno dijete, naknada za prehranu, jubilarna nagrada, dodatak za staž te za rad nedjeljom i blagdanom, plaćeni godišnji odmor, plaćen slobodan dan za polazak djeteta prvi dan u vrtić ili školu i slično. Poduzeće koncem godine dodjeljuje godišnje nagrade za najbolje zaposlenike/mentore koji su izučavali učenike i studente na praksi, a 2022. godine im je dodijeljen i certifikat poslodavac partner za izvrsnost u radu sa zaposlenicima.

Zajednica

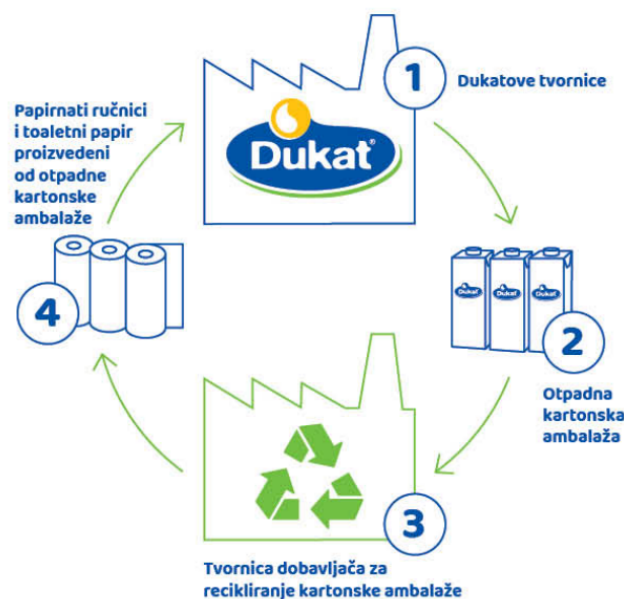
Poduzeće Dukat d.d. poznato je po donacijama mlijeka i mliječnih proizvoda humanitarnim organizacijama kao što su pučke kuhinje i socijalne samoposluge. U 2022. godini poduzeće je doniralo 156 tona svojih mliječnih proizvoda, a od pokretanja programa doniranja 2015. godine, ukupno je doniralo 1.760 tona proizvoda te je već 5. godinu zaredom dobitnik priznanja „Najdonator“. Poduzeće je uz svoje redovne donacije odlučio donirati svoje proizvode građanima pogođenima na Banovini kao i pogođenima ratom u Ukrajini. Iz Dukata ističu kako podržavaju razvoj malih farmara koji kod njih čine gotovo 50% dobavljača svježeg mlijeka te na taj način potiču razvoj mljekarstva i pridonose održivosti života ljudi u ruralnim krajevima, a uz to im u listopadu isplaćuju sezonski bonus za jesensku sjetvu. Dukat ističe kako najveću pažnju posvećuju kvaliteti i sigurnosti proizvoda kako bi ispunili očekivanja potrošača te su im na taj način omogućili korisničku podršku, komunikaciju putem društvenih mreža i slično gdje potrošači svakodnevno mogu iznijeti svoja iskustva i ne/zadovoljstva proizvoda kako bi se oni unaprijedili. Također, Dukat se ističe različitim projektima kojima doprinose boljitku zajednice, pa su tako 2022. godine organizirali ekoprojekt „Dukatići čuvaju šume i prirodu“ i „Šuma i ja, prijatelja dva“ gdje se učenika osnovnih škola podučava o važnosti razvrstavanja otpada i očuvanja šuma. U ožujku 2022. godine u suradnji sa Hrvatskim šumama dukatovi zaposlenici posadili su 1.000 sadnica hrasta lužnjaka u šumi kod Velike Gorice.

Okoliš

Dukat d.d. strateški je usmjeren prema odgovornom ponašanju prema okolišu, a što dokazuju certifikati ISO 14001 te 50001. Jedan od glavnih Dukatovih ciljeva vezanih za smanjenje utjecaja na okoliš je smanjenje ambalažnih materijala u pakiranju proizvoda pa su tako u 2022. godini smanjili udio plastike u pakiranjima za ukupno 6,6 tona, a udio aluminija za 1,6 tona. Što se tiče glavnih energenata i sirovina za proizvodnju, Dukat d.d. je u 2022. godini smanjio

potrošnju električne energije za 3%, a zahvaljujući fotonaponskoj elektrani koja je u pogon puštena 2022. godine poduzeće koristi 7% energije od sunca. Što se tiče plina, u 2022. godini je smanjena potrošnja za 15%, no zbog povećanog obujma proizvodnje poduzeće je upotrebljavalo i određenu količinu loživog ulja. Poduzeće koristi vodu iz dva izvora: vlastitog bunara i gradskog vodovoda te je tako u 2022. godini povećana potrošnja vode iz gradskog vodovoda te je smanjena ona iz vlastitog bunara, odnosno ukupna je potrošnja veća zbog većeg obujma proizvodnje. Što se tiče onečišćujućih tvari u zrak, vrijednosti udovoljavaju propisanim граниčnim vrijednostima kao i količina otpadnih voda koje su puštene u okoliš. Valja naglasiti kako je poduzeće u 2022. godini koristilo više kemijskih sredstava i sredstava za dezinfekciju uređaja za pročišćivanje otpadnih voda. Ukupna količina komunalnog otpada smanjena je zbog selekcije otpada za 0,6% odnosno selektirano su 834 tone otpada. Također, Dukat d.d. je u 2022. pokrenuo projekt kružnog gospodarstva „Od otpadne kartonske ambalaže do toaletnih ručnika i papira“ prikazano na slici 6.

Slika 6 Prikaz projekta kružnog gospodarstva

Izvor: Dukat d.d., <https://www.dukat.hr/odgovornost/nas-projekt-kruznog-gospodarstva-od-otpadne-kartonske-ambalaze-do-toaletnih-rucnika-i-papira/>

Borba protiv korupcije i korporativno upravljanje

U svom svakodnevnom poslovanju Dukat d.d. primjenjuje stroge antikorupcijske standarde, kao što su sustavno unapređenje poštivanja zakona, pravila poslovanja, dobrih poslovnih običaja i moralne poslovne prakse te interno regulirane procedure i radne upute te u 2022.

godini nisu utvrđene nikakve nepravilnosti u poslovanju društva. Što se tiče aktivnosti Dukata na području korporativnog upravljanja, ono obuhvaća poslovanje u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, internim aktima i dobrom korporativnom praksom te provedba prakse koja se odnosi na zaštitu tržišnog natjecanja.

Svi navedeni podaci o financijskom izvještavanju dostupni su na stranicama FINA-e <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>, dok su podaci o nefinancijskom izvještavanju dostupni u Izvještaju o odgovornom poslovanju za 2022. godinu na stranici <https://www.dukat.hr/media/4585/izvj-es-taj-o-odgovornom-poslovanju-za-2022.pdf>.

4.5. Komparativna analiza integriranih izvješća poduzeća VINDIJA d.d. i DUKAT d.d.

Nakon provedene analize integriranih izvještaja poduzeća Vindija d.d. i Dukat d.d., mogu se donijeti zaključci o njihovim sličnostima/različitostima. U tablici 11 prikazana je usporedba integriranih izvještaja poduzeća Vindija d.d. i Dukat d.d. prema odabranim kriterijima.

Tablica 11 Usporedba integriranih izvještaja poduzeća Vindija d.d. i Dukat d.d. prema odabranim kriterijima

KRITERIJ	VINDIJA d.d.	DUKAT d.d.
OKVIR ZA FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE	MSFI	MSFI
OKVIR ZA NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE	GRI	GRI
JAVNA OBJAVA	OBVEZNICI JAVNE OBJAVE <ul style="list-style-type: none"> • REVIZORSKO IZVJEŠĆE S PRILOZIMA + BILJEŠKE • GODIŠNJE IZVJEŠĆE 	OBVEZNICI JAVNE OBJAVE <ul style="list-style-type: none"> • REVIZORSKO IZVJEŠĆE S PRILOZIMA + BILJEŠKE • GODIŠNJE IZVJEŠĆE • ODLUKA O RASPODJELE DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA
NAČIN OBJAVE NEFINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	INTEGRIRANO GODIŠNJE IZVJEŠĆE	IZVJEŠTAJ O ODGOVORNOM POSLOVANJU
OPSEG NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA	20 STRANICA	47 STRANICA
POKRIVENOST ASPEKATA NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	<ul style="list-style-type: none"> • ASPEKT ZAŠTITE OKOLIŠA • ASPEKT ZAPOSLENIKA I DRUŠTVENE ODGOVORNOSTI • ASPEKT KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA 	<ul style="list-style-type: none"> • LJUDSKA PRAVA • UVJETI RADA /KADROVSKA PITANJA • ZAJEDNICA/SOCIJALNA PITANJA • OKOLIŠ • BORBA PROTIV KORUPCIJE I KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Izvor: Izrada autorice prema Godišnjem izvješću Vindija d.d. dostupnog na <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>, Godišnjem izvješću Dukat d.d., <https://www.dukat.hr/media/4585/izvjes-taj-o-odgovornom-poslovanju-za-2022.pdf> i Izvještaju o odgovornom poslovanju Dukat d.d. <https://www.dukat.hr/media/4585/izvjes-taj-o-odgovornom-poslovanju-za-2022.pdf>

Što se tiče financijskih izvještaja poduzeće Vindija d.d. je i u 2022. godini i u 2021. godini ostvarilo veće prihode od poduzeća Dukat d.d. S druge strane, poduzeće Vindija d.d. je ostvarilo značajno veće rashode u odnosu na Dukat d.d. što je rezultiralo značajno manjom EBITDA-om i neto dobiti u obje godine. Iako je neto dobit poduzeća Dukat d.d. bila 2022. godine pet puta veća od neto dobiti poduzeća Vindija d.d. vidljivo je kako je kod njih došlo do pada dobiti u

odnosu na 2021. godinu za gotovo 142%, dok je neto dobit Vindije d.d. u odnosu na 2021. godinu porasla za 300%. Što se tiče imovine, vidljivo je kako poduzeće Vindija d.d. ima puno veće ukupne obveze od poduzeća Dukat d.d. što ukazuje na to da većinu svoje imovine financira iz tuđih izvora, dok s druge strane poduzeće Dukat d.d. većinu svoje imovine financira iz vlastitog kapitala. Može se zaključiti kako poduzeće Dukat d.d. ima stabilnije poslovanje od poduzeća Vindija d.d. upravo zbog manje zaduživanja. S druge strane poduzeće Dukat d.d. ostvaruje manje prihode i ima manje rashode od poduzeća Vindija d.d., no ostvaruje veću dobit iako je ona u 2022. godini bila značajno manja od one u 2021. godini.

Prilikom sastavljanja nefinancijskih izvještaja odnosno izvještaja o odgovornom poslovanju, poduzeća su se koristila GRI standardima. Prema analizi, poduzeće Vindija d.d. je u svojim nefinancijskim izvještajima obradilo aspekte zaštite okoliša, zaposlenika i društvene odgovornosti te korporativno upravljanje, dok je poduzeće Dukat d.d. svoje nefinancijsko izvješće odnosno izvještaj o odgovornom poslovanju podijelilo na pet dijelova: ljudska prava, uvjeti rada/kadrovska pitanja, zajednica/socijalna pitanja, okoliš, borba protiv korupcije i korporativno upravljanje. Već iz samih naslova je vidljivo kako Vindija d.d. nije u svojem nefinancijskom izvještaju obradila temu borbe protiv korupcije te je također više cjelina spojila u jednu. Zbog objave izvještaja o odgovornom poslovanju, Dukat d.d. je na 47 stranice detaljno razradio svaki aspekt poslovanja koji se zahtjeva prema GRI standardima, dok je poduzeće Vindija d.d. u sklopu godišnjeg izvješća na samo 20 stranica ukratko objasnio pojedine aspekte poslovanja odnosno društvene odgovornosti. Važno je napomenuti kako i jedno i drugo poduzeće najviše pažnje pridaje zaštiti okoliša, odnosno njegovom utjecaju na okoliš. Jedno i drugo poduzeće se sve više okreće korištenju energije od sunca kako bi smanjilo korištenje električne energije od distributera HEP-a, također je fokus na smanjenju potrošnje vode i zbrinjavanju otpadnih voda koje odlaze u okoliš. Također, oba poduzeća naglašavaju kako smanjuju udio plastike u svojim ambalažama, ali i kako koriste materijale koji se kasnije mogu reciklirati, čime štede novac i pozitivno utječu na okoliš. Što se tiče zaposlenika i zajednice, oba poduzeća nude velik broj edukacija svojim zaposlenicima, a uz osnovnu plaću nude velik broj različitih bonusa u novčanom i nenovčanom obliku te organiziraju liječničke preglede i seminare o zaštiti na radu. Također, oba poduzeća mogu se pohvaliti različitim akcijama za svoju zajednicu i šire pa se tako Dukat d.d. ističe po brojem donacijama školama, pučkim kuhinjama i stradalima u potresu, dok s druge strane Vindija d.d. predstavlja jednog od najvećih sponzora u Varaždinskoj županiji te donatora Caritasu. Ono što nijedno poduzeće nije detaljnije opisalo u svojem nefinancijskom izvješću jest korporativno upravljanje, odnosno politike i

strategije kojima se koriste u poslovanju. Zaključuje se kako oba poduzeća mnogo ulažu u različite aspekte nefinancijskog izvještavanja, no Dukat d.d. u svojim izvješćima nudi puno detaljnije i brojnije informacije koje su potrebne korisnicima radi boljeg razumijevanja financijskih izvještaja i dobivanja konkretnije slike o cjelokupnom poslovanju.

4.6. Prijedlozi unapređenja integriranog izvještavanja poduzeća u prehrambenoj industriji

Prvo, važno je istaknuti da se prehrambena industrija suočava s brojnim izazovima kada je riječ o izvještavanju. Osim zakonskih zahtjeva i standarda, potrošači sve više traže informacije o sastojcima, proizvodnim procesima i društveno-odgovornim praksama poduzeća. Stoga, poduzeća u prehrambenoj industriji moraju biti sposobna pružiti sveobuhvatne informacije koje će zadovoljiti zahtjeve različitih dionika. Jedan od prijedloga za unapređenje integriranog izvještavanja poduzeća u prehrambenoj industriji jest jačanje suradnje između različitih sektora industrije. To bi omogućilo bolje dijeljenje informacija o održivim praksama, inovacijama u proizvodnji te društveno-odgovornim inicijativama. Na primjer, suradnja između proizvođača hrane, distributera, udruženja potrošača i organizacija civilnog društva mogla bi rezultirati u zajedničkom pristupu integriranom izvještavanju koji bi bio koristan za sve dionike. Drugi prijedlog za unapređenje integriranog izvještavanja jest korištenje tehnoloških inovacija. Razvoj digitalnih platformi omogućava poduzećima praćenje i analizu velike količine podataka vezanih uz njihovo poslovanje. Implementacija takvih platformi omogućila bi poduzećima u prehrambenoj industriji da prikupljaju relevantne informacije o svom poslovanju te ih prezentiraju na pregledan i interaktivan način. Ovo bi olakšalo praćenje ključnih performansi poduzeća i pružilo dragocjene informacije dionicima. Treći prijedlog za unapređenje integriranog izvještavanja je uspostava jasnih ciljeva i pokazatelja u izvještavanju. „Definiranje ciljeva održivosti, kao što su smanjenje emisija stakleničkih plinova ili povećanje udjela lokalnih dobavljača, te njihovo praćenje kroz odgovarajuće pokazatelje, omogućilo bi poduzećima da jasno komuniciraju svoje rezultate i napredak u ostvarivanju tih ciljeva. Ovo bi povećalo vjerodostojnost integriranog izvještavanja i omogućilo lakše uspoređivanje performansi s drugim poduzećima u industriji.“ (Stacchezzini, Melloni, Lai, 2016., str. 105). Četvrti prijedlog dobre prakse u integriranom izvještavanju u prehrambenoj industriji može biti uvođenje sustava za praćenje održivosti uzgoja sirovina od strane proizvođača hrane. Ovaj sustav omogućuje proizvođaču detaljno praćenje ekoloških, društvenih i ekonomskih utjecaja

svog poslovanja i transparentno izvještavanje o rezultatima. Time, poduzeće može dokazati svoju strategiju odgovornog poslovanja i odnosa prema okolišu, što će potom osigurati povjerenje kod potrošača i poslovnih dionika. „Postavljanjem sustava za praćenje održivosti, poduzeće može unaprijediti poslovanje na različite načina. Prvo, proizvođač može identificirati glavne ekološke rizike i uzroke negativnog utjecaja, te poduzeti korake za ublažavanje ili prevenciju istih. Praćenjem ekonomskih aspekata poslovanja, poduzeće također može identificirati prilike za uštedu i potencijalne prednosti povećanja učinkovitosti. Transparentno izvještavanje o postignućima također može povećati ugled poduzeća među potrošačima i dionicima.“ Stacchezzini, Melloni, Lai, 2016., str. 109).

5. ZAKLJUČAK

Danas, u poslovnom okruženju, transparentnost i odgovornost postaju sve važniji aspekti uspjeha poslovanja organizacije. U tom smislu, integrirano izvještavanje postaje ključni alat za one koji pružaju sveobuhvatne informacije o korporativnoj izvedbi poduzeća. Nadalje, integrirano je izvještavanje snažan alat za poboljšanje komunikacije između tvrtke i njezinih dionika jer pruža sveobuhvatan uvid u likvidnost i utjecaj tvrtke. Iako ima brojne prednosti poput povećane transparentnosti, vjerodostojnosti i boljeg vođenja tvrtki, sama po sebi nosi rizike standardizacije, upravljanja podacima i kultura korporacija. Usprkos tim izazovima, integrirano izvještavanje donosi načela koja, ako prihvate tvrtke, mogla bi rezultirati više povjerenja i odgovornosti prema dionicima i dugoročno stvaranje vrijednosti. Uz nastavak razvoja i pristup integriranom izvještavanju, čini se da bi to mogao biti način stvaranja vrijednosti i komuniciranja tvrtki u 21. stoljeću. Prema tome, da bi se podržala praksa integriranog izvješćivanja, organizacije se moraju pridržavati različitih regulatornih okvira i smjernica koje reguliraju pripremu i objavu integriranih izvješća. Uzimajući u obzir sve navedeno, ključna načela, ciljevi i normativni okviri integriranog izvještavanja su od iznimne važnosti za organizacije u današnjem poslovnom okruženju. Integrirano izvještavanje nije samo alat za komunikaciju s dionicima, već i sredstvo za poboljšanje unutarnjeg upravljanja i postizanje dugoročne financijske održivosti. Stoga je važno da organizacije pažljivo prate smjernice i standarde integriranog izvještavanja kako bi osigurale da njihovi izvještaji budu relevantni, točni i korisni za sve njihove interesne skupine. U prehrambenoj industriji, gdje su brige potrošača o kvaliteti proizvoda i održivosti poslovanja sve izraženije, integrirano izvještavanje postaje posebno važno. Ovaj pristup izvještavanja omogućuje tvrtkama da pokažu kako njihova strategija, upravljanje, izvedba i izgledi dovode do stvaranja vrijednosti tijekom vremena. Dajući cjelovitiju sliku aktivnosti i utjecaja tvrtke, integrirano izvješćivanje omogućuje zainteresiranim stranama donošenje informiranih odluka o dugoročnoj održivosti tvrtke. Integrirano izvještavanje igra ključnu ulogu u unapređenju transparentnosti i odgovornosti poduzeća u prehrambenoj industriji. Kroz jačanje suradnje, korištenje tehnoloških inovacija i uspostavu jasnih ciljeva, poduzeća mogu poboljšati kvalitetu i korisnost svojih izvještaja te time povećati povjerenje dionika. Implementacija navedenih prijedloga zahtijevat će angažman svih dijelova industrije te ulaganje u razvoj i implementaciju novih praksi izvještavanja. Samo na taj način organizacije mogu ostvariti svoje ciljeve transparentnosti, odgovornosti i uspjeha na tržištu.

POPIS LITERATURE

1. Accountancy Europe (2022.), Najčešća pitanja: Sve što trebate znati o Direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD) – Informativni članak [e-publikacija], preuzeto s https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/2022/12/CSRD_factsheet_prijevod_HRK_13221.pdf
2. Anić-Antić, P., i Konsuo, D.: Važnost konvergencije US GAAP-a i MSFI-a za kotirajuće kompanije EKONOMSKI PREGLED, 66 (4) 358-383 (2015), dostupno na <https://core.ac.uk/download/33287492.pdf>
3. Bodetić, A. (2016.), Usporedba društveno odgovornog poslovanja sa Europskom unijom. Diplomski rad, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“ str.16 dostupno na <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A792/datastream/PDF/view>
4. BOOST (2022.), NFRD i CSRD [e-publikacija], preuzeto s <https://boost.hr/vijesti-i-najave/nfrd-i-csrd/>
5. Dečman, N., Rep, A. (2018.), Do Croatian companies recognize benefits of integrated reporting?, Zagreb International Review of Economics & Business, Vol. 21, Special Conference Issue, pp. 31-42, preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/file/315542>
6. Dečman, N., Švigir, A., i Rep, A. (2019.), Uloga nefinancijskih informacija u poslovnom odlučivanju u ovisnosti o karakteristikama poduzeća, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 17(1), str. 1-17., preuzeto s <https://doi.org/10.22598/zefzg.2019.1>.
7. Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EZZ (2013.), preuzeto s <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034>
8. Direktiva 2014/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa (2014.) preuzeto s <https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095> Galant, A. & Černe, K. (2017.), Non-Financial Reporting in Croatia: Current Trends Analysis and Future Perspectives. Management, 12 (1), 41-58, preuzeto s <https://www.bib.irb.hr/915783>

9. Dražić-Lutitsky, I. et al. (2010.), Računovodstvo, 4. izmijenjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb., str. 52.
10. Dukat d.d. (2023.), Izvještaj o odgovornom poslovanju za 2022. godinu, [e-publikacija] preuzeto s <https://www.dukat.hr/media/4585/izvjes-taj-o-odgovornom-poslovanju-za-2022.pdf>
11. Europska komisija, Društveno odgovorno poslovanje i odgovorno poslovanje, preuzeto: https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/corporate-social-responsibility-csr_hr
12. Global reporting (2022). GRI Empowering Sustainable Decisions [epublikacija], preuzeto s: <https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-downloadcenter/>
13. Global Reporting Initiative (b.d.), A short Introduction to the GRI Standards [epublikacija], preuzeto s <https://www.globalreporting.org/media/wtafl4tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf>
14. Global Reporting Initiative (2016.), Consolidated set of GRI Sustainability Reporting Standards [online] Dostupno na: <https://www.ekvilib.org/wp-content/uploads/2018/03/GRI-standardi-2016.pdf>
15. Gulin, D. et al. (2006.), Računovodstvo trgovačkih društava, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb., str. 725.
16. Gulin D., Grbavac J., Hladika M.: Kvaliteta korporativnog izvještavanja kao pretpostavka transparentnosti poslovnih subjekata, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Vol. No. Posebno izdanje 2016, 2016., preuzeto: <https://hrcak.srce.hr/203923>
17. HANFA (2023.), Primjena direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD) [e-publikacija], preuzeto s <https://www.hanfa.hr/media/axleak4e/primjena-csrd.pdf>
18. Hladika, M., i Valenta, I. (2017.), Integrirano izvještavanje - nova platforma korporativnog izvještavanja, Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, (23), str. 166-186., preuzeto s <https://doi.org/10.46458/27121097.2017.23.166>
19. HSFI, OSFI (2017.), preuzeto 06. veljače 2024. Dostupno na: https://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf
20. IDOP (2022.), Nefinancijsko izvještavanje – pregled novih zakonskih obveza [epublikacija], preuzeto s https://idop.hr/wp-content/uploads/2022/02/EUTaksonomija_web.pdf

21. IFRS Foundation (2002.), The Norwalk Agreement, preuzeto 15.05.2024. s <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/preface-to-ifrs-standards/>
22. International Integrated Reporting Council. (2013), The International Integrated Reporting Framework, preuzeto 25.05.2024. s: <https://integratedreporting.org/resource/international--framework/>
23. Krivačić, D. i Antunović, M. (2018.), Nefinancijsko izvještavanje: novi izazov za korporativne računovodstvene sustave, Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, 3-4(2018), 83-98, preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/216536>
24. Legal Alerts (2023.), Nova pravila EU-a o korporativnom izvještavanju o održivosti – informativni članak [e-publikacija], preuzeto s file:///C:/Users/Acer/Desktop/faks/Diplomski%20rad/Legal_alert_No._12_Corporate_Sustainability_Reporting_Directive_HR_3YPBQPE.pdf
25. Markota Vukić, N. (2015.), Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., preuzeto 20.05.2024. s <https://www.rrif.hr/clanak-16691/>
26. Markota Vukić, N. (2020.), Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu, [Online]. Dostupno na: <http://www.idop.hr/media/61439/predavanjenefinancijsko-izvjescivanje.pdf>
27. Markota Vukić, N. i Hrvatin, S. (2022.), Promjene u korporativnom izvještavanju o održivosti (CSRD), Računovodstvo, revizija i financije, preuzeto 20.06.2023. s <https://www.rrif.hr/clanak-22047/>
28. Marszalek., V. (2023.), Europski standardi izvješćivanja o održivosti [e-publikacija], preuzeto s <https://lider.events/ESG-2023/wp-content/uploads/sites/227/2023/03/Marszalek.pdf>
29. Međunarodni računovodstveni standardi (1996.), Prijevod s engleskog jezika (Baričević, E. et al.), Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
30. Međunarodni računovodstveni standardi, Narodne novine br. 36/1993. (1993.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_04_36_672.html
31. Ministarstvo financija (2016.), Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvješća, NN 95/2016
32. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2022.), EMAS – Eco-Management and Audit Scheme – Ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje [e-publikacija], preuzeto s https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2022_sustainable/4_220531_s_emas.pdf

33. Odluka o objavljivanju Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine br. 136/2009 (2009.)
34. OECD (2021.), OECD Capital Market Review of Croatia 2021: Capital market reforms for recovery and improved business dynamics in Croatia, preuzeto 04. veljače 2024. s: <https://www.oecd.org/corporate/oecd-capital-market-review-croatia.htm>
35. Osmanagić Bedenik, N. et. al. (2016.), Nefinancijsko izvještavanje: Izazov održivog poslovanja. Zagreb: M.E.P. d.o.o., str.. 7 (1)
36. Perkušić, D. (2021.), Osnove računovodstva, Nastavni materijal. Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studij, str.7 Dostupno na: <https://www.oss.unist.hr/Portals/0/adam/Contents/TnPnQrlyXEeYJna9tPx2wQ/Text/Osnove%20racunovodstva%20-%20Dijana%20Perkusic.pdf>
37. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine br. 95/2016., 144/2020. (2016.)
38. Stacchezzini, R., Melloni, G., Lai, A. (2016.), Upravljanje održivošću i izvješćivanje: uloga integriranog izvješćivanja za komuniciranje korporativnog upravljanja održivošću, Časopis za čistiju proizvodnju, Svezak 136, dio A, str. 102-110 preuzeto s: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0959652616002006?via%3Dihub>
39. UN Global Compact (n.d.), The Ten Principles of the UN Global Compact, preuzeto s: <https://unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>
40. Vidučić Lj. (2012.), Financijski menadžment, RRiF plus, Zagreb, str.377
41. Vindija d.d. (2022.), Godišnje izvješće za 2022. Godinu, [e-publikacija] preuzeto s <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>
42. Vitezić, N., Petrić, A. (2017.), Integrirano izvještavanje – koncept i utjecaj na uspješnost hrvatskih poduzeća. U: Belak, V., ur. Zbornik radova 18. međunarodne znanstvene i stručne konferencije Računovodstvo i menadžment – RiM. Opatija: Udruga „Hrvatski računovođa“, str.211., preuzeto s <https://www.hrvatski-racunovodja.hr/pub/2014/rim-2014-zbornik-znanstvenih-radova.pdf>
43. Zakon o proračunu, Narodne novine br. 87/2008, čl. 3., toč. 13. (2022.)
44. Zakon o računovodstvu, Narodne novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22 i 82/23. (2023.) <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-ora%C4%8Dunovodstvu>
45. Žager, K. i Dečman, N. (2015.), Računovodstvo malih i srednjih poduzeća, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

46. Žager, L. (2010.), Računovodstvena načela i standardi kao okvir financijskog izvještavanja, u Gulin, D. i Žager, L. (ur.), Računovodstvo (str. 35-49.), Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika

POPIS SLIKA

Slika 1 Društveni, okolišni i ekonomski aspekti poslovanja	4
Slika 2 Godišnji financijski izvještaj velikih poduzetnika	8
Slika 3 Subjekti od javnog interesa prema Zakonu o računovodstvu.....	11
Slika 4 Povijesni razvoj GRI-a	22
Slika 5 Deset načela prema UN Global Compact-u	23
Slika 6 Prikaz projekta kružnog gospodarstva	41

POPIS TABLICA

Tablica 1 Obveznici sastavljanja integriranih izvještaja.....	12
Tablica 2 Općeprihvaćena računovodstvena načela i pretpostavke prema US GAAP-u.....	18
Tablica 3 Općeprihvaćena računovodstvena načela i pretpostavke prema MRS-u.....	20
Tablica 4 Razlike između US GAAP-a i MSFI-a.....	21
Tablica 5 Kriteriji klasifikacije poduzeća prema Direktivi 2013/34/EU	24
Tablica 6 Usporedna analiza NFRD-a i CSRD-a	27
Tablica 7 Pregled MSFI-eva i HSFI-eva	30
Tablica 8 Prikaz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja	31
Tablica 9 Sažeti prikaz poslovanja poduzeća Vindija d.d. 2022. i 2021. godine.....	34
Tablica 10 Sažeti prikaz poslovanja poduzeća Dukat d.d. 2022. i 2021. godine.....	38
Tablica 11 Usporedba integriranih izvještaja poduzeća Vindija d.d. i Dukat d.d. prema odabranim kriterijima	43

Klaudija Kereša

Datum rođenja: 05/02/2000   Državljanstvo: hrvatsko

O MENI

Vedra, marljiva i uporna osoba spremna učiti i usvajati nova znanja koja će mi pomoći u daljnjoj karijeri.

RADNO ISKUSTVO

- [11/04/2023 – Trenutačno]   **Računovodstveno-knjigovodstvena referentica**
Kagor d.o.o.
Mjesto: Zagreb   **Zemlja:** Hrvatska
 Izrada mjesečnih izvještaja, izrada zaliha i marže, obračun plaća, obračun PDV-a, kontrola zaduženja na Poreznoj Upravi, usklada konto kartica, komunikacija s klijentima, knjiženje ulaznih/ izlaznih računa, knjiženje izvoda, kompenzacija, putnih naloga. Administrativni poslovi (održavanje registratora, skeniranje, kopiranje i sl.).
- [11/2022 – 01/04/2023]   **Administratorica baze podataka**
Stada d.o.o.
 Pomoćni poslovi u administraciji, unošenje podataka u bazu.
- [11/2022 – 01/04/2023]   **Prodavačica odjeće, obuće i galanterije**
Fashion company d.o.o.
 Rad s kupcima.
- [06/2022 – 09/2022]   **Prodavačica**
Plodine d.d.
 Rad na blagajni, slaganje artikala na policu.
- [06/2021 – 09/2021]   **Prodavačica**
Plodine d.d.
 Rad na blagajni, slaganje artikala na policu.
- [31/05/2019 – 30/06/2019]   **Prodavačica sportske opreme**
Hervis doo
 Rad na blagajni, rad s kupcima, slaganje robe
- [30/06/2018 – 04/07/2018]   **Pomoćnica u kuhinji**
Masseni d.o.o.
 Pomoćni poslovi u kuhinji.
- [06/2017 – 07/2017]   **Pomoćnica u kuhinji**
Masseni d.o.o.
 Pomoćni poslovi u kuhinji.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

[30/09/2018 – Trenutačno]

Student

Ekonomski fakultet Zagreb www.efzg.hr

Adresa: J. F. Kennedy 6, 10000, Zagreb, Hrvatska |

[31/08/2014 – 29/05/2018]

Ekonomist

Srednja škola Zabok www.sszabok.hr

Adresa: I. i C. Huis 2, 49210, Zabok, Hrvatska |

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: hrvatski

Drugi jezici:

engleski

SLUŠANJE B2 ČITANJE B1 PISANJE B1

GOVORNA PRODUKCIJA B1 GOVORNA INTERAKCIJA B1

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2: Iskusni korisnik

---

DIGITALNE VJEŠTINE

Moje digitalne vještine

Internet | MS Office (Word Excel PowerPoint) | Microsoft Word | Društvene mreže
| Rad na računaru | Komunikacijski programi (Skype Zoom TeamViewer)

VOZAČKA DOZVOLA

Automobili: B

KONFERENCIJE I SEMINARI

[09/12/2019 – 09/12/2019]

Financial week Ekonomski fakultet Zagreb

Konferencija na temu ekonomskih pojava u svijetu-inflacija, uviđanje eura

[19/12/2019 – 19/12/2019]

Tour the turism Ekonomski fakultet Zagreb

Turizam u svijetu

POČASTI I NAGRADE

[23/03/2023]

Accounting battle Ustanova koja je dodijelila kvalifikaciju: Ekonomski fakultet Zagreb

Osvojeno 2. mjesto u kategoriji Upravljačkog računovodstva

[07/04/2021]

Accounting battle Ustanova koja je dodijelila kvalifikaciju: Ekonomski fakultet Zagreb

Financial week Ustanova koja je dodijelila kvalifikaciju: Ekonomski fakultet Zagreb

Tour the turism Ustanova koja je dodijelila kvalifikaciju: Ekonomski fakultet Zagreb

PRILOG 1. BILANCA I RAČUN DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA VINDIJA d.d.

U tisućama kn

IMOVINA

	Grupa Vindija			Vindija d.d.		
	2022	2021	Indeks	2022	2021	Indeks
Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina	1.097.407	1.121.365	0,98	530.190	542.269	0,98
Financijska imovina	1.461	29.105	0,05	678.392	719.029	0,94
Ostalo	10.937	12.121	0,90	4.700	4.410	1,07
Dugotrajna imovina	1.109.805	1.162.591	0,95	1.213.282	1.265.708	0,96
Zalihe	529.736	426.325	1,24	183.994	123.655	1,49
Potraživanja	493.698	495.427	1,00	358.522	442.927	0,81
Financijska imovina	198	22.125	0,01	37	7.233	0,01
Novac	226.595	179.454	1,26	105.426	51.489	2,05
Kratkotrajna imovina	1.250.227	1.123.331	1,11	647.979	625.304	1,04
Razgraničene stavke	8.840	7.501	1,18	20.914	4.383	4,77
UKUPNA IMOVINA	2.368.872	2.293.423	1,03	1.882.175	1.895.395	0,99

IZVORI FINANCIRANJA

Kapital i rezerve	884.612	784.427	1,13	601.304	608.120	0,99
Dugoročna rezerviranja	23.613	23.488		7.610	7.113	1,07
Dugoročne obveze	665.864	751.607	0,89	355.587	404.822	0,88
Dugoročni izvori	689.477	775.095	0,89	363.197	411.935	0,88
Obveze unutar grupe		2.907		435.865	440.225	0,99
Obveze prema bankama i dr.finan.instituc.	103.039	31.825	3,24	59.748	14.915	4,01
Obveze prema dobavljačima	537.290	608.134	0,88	350.473	389.484	0,90
Ostale obveze	110.733	68.089	1,63	46.109	26.138	1,76
Kratkoročni izvori	751.062	710.955	1,06	892.195	870.762	1,02
Razgraničene stavke	43.721	22.946	1,91	25.479	4.578	5,57
UKUPNO IZVORI	2.368.872	2.293.423	1,03	1.882.175	1.895.395	0,99

Izvor: Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 26

U tisućama kn

	Grupa Vindija			Vindija d.d.		
	2022	2021	Indeks	2022	2021	Indeks
Ukupni prihodi	3.873.251	3.176.338	1,22	3.441.866	2.918.534	1,18
Poslovni prihodi	3.870.486	3.172.464	1,22	3.440.598	2.905.399	1,18
<i>Prihodi od prodaje</i>	3.766.121	3.097.195	1,22	3.379.778	2.869.828	1,18
Ukupni rashodi	3.754.549	3.162.914	1,19	3.421.045	2.914.564	1,17
Poslovni rashodi	3.737.325	3.136.142	1,19	3.411.395	2.896.582	1,18
Materijalni troškovi	3.028.715	2.491.094	1,22	3.142.974	2.639.826	1,19
Troškovi osoblja	458.868	406.781	1,13	167.336	143.840	1,16
Amortizacija	131.153	124.906	1,05	52.048	47.312	1,10
Dobit prije poreza	118.702	13.424	8,84	20.821	3.970	5,24
Porez na dobit	17.029	1.202	14,17	2.287	-653	-3,50
Dobit nakon poreza	101.673	12.222	8,32	18.534	4.623	4,01

Izvor: Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 25

PRILOG 2. BILANCA I RAČUN DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA DUKAT d.d

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	<u>Bilješka</u>	<u>31 prosinca 2022.</u>	<u>31 prosinca 2021.</u>
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	379.710	327.285
Imovina s pravom korištenja (najmovi)	15	29.872	38.239
Predujmovi za materijalnu imovinu	14	2.977	20.518
Ulaganja u nekretnine	16	2.846	41
Nematerijalna imovina	17	3.797	3.884
Ulaganja u ovisna društva	18	773.947	837.391
Financijska imovina po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka		214	214
Odgođena porezna imovina	12	5.188	3.217
Dani dugoročni krediti i predujmovi	19	49.900	49.362
Ukupno dugotrajna imovina		1.248.451	1.280.151
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	166.791	129.490
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	21	259.541	216.409
Ostala kratkotrajna financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	21	10.125	7.378
Imovina namijenjena prodaji	22	-	76
Novac i novčani ekvivalenti	23	117.990	122.410
Ukupno kratkotrajna imovina		554.447	475.763
Ukupno imovina		1.802.898	1.755.914

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	<i>Bilješka</i>	31 prosinca 2022.	31 prosinca 2021.
Kapital i rezerve			
Temeljni kapital	24	300.000	300.000
Zakonske rezerve	24	15.000	15.000
Zadržana dobit i ostale rezerve		1.040.925	1.098.487
Ukupno kapital i rezerve		1.355.925	1.413.487
Dugoročne obveze			
Rezerviranja	25	6.076	8.051
Obveze za najmove (MSFI 16)	30	20.519	27.117
Ostale dugoročne obveze	26	25.754	16.696
Ukupno dugoročne obveze		52.349	51.864
Kratkoročne obveze			
Obveze prema dobavljačima	27	258.929	203.195
Obveze za najmove (MSFI 16)	30	6.951	7.962
Obračunate i ostale obveze	28	127.425	79.406
Obveze za porez na dobit		1.319	-
Ukupno kratkoročne obveze		394.624	290.563
Ukupno obveze		446.973	342.427
Ukupno pasiva		1.802.898	1.755.914

Izvor: Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 19-20

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)	Bilješka	2022.	2021.
Kontinuirano poslovanje			
Prihodi od prodaje robe i usluga	5	2.350.697	1.857.861
Prihodi od dividendi	13	150.262	244.718
Ostali prihodi	6	14.712	21.090
Prihodi od subvencija		2.736	1.567
Promjena vrijednosti proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		19.452	1.417
Troškovi proizvoda i usluga	7	(2.027.038)	(1.569.370)
Troškovi zaposlenika	8	(255.622)	(225.855)
Amortizacija	14,15,16,17	(47.951)	(39.806)
Vrijednosno usklađenje ulaganja u ovisna društva	18	(63.444)	(36.648)
Ostali poslovni rashodi	9	(48.812)	(26.066)
Ostali dobiti/(gubici) dobit – neto	10	709	634
Dobit iz redovnog poslovanja		95.701	229.542
Prihodi od kamata		1.577	2,340
Trošak kamata		(1.226)	(238)
Neto tečajne razlike	11	143	(265)
Neto financijski prihodi		494	1,837
Dobit prije oporezivanja		96.195	231.379
Porez na dobit	12	(2.757)	(5.256)
Neto dobit razdoblja		93.438	226.123

Izvor: Godišnje izvješće za 2022. godinu, str. 18